2008 ЙИЛ, 30 ИЮНЬ, ДУШАНБА

# Тошкент оқшоми

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

ШАҲАР ИЖТИМОИЙ-СИЁСИЙ КУНДАЛИК ГАЗЕТАСИ — № 124 (11.185) — Баҳоси эркин нархда


## ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ СЕНАТИНИНГ ЎН ТЎРТИНЧИ ЯЛПИ МАЖЛИСИ ТЎҒРИСИДА АХБОРОТ

**ХАБАР БЕРИЛГАНИДЕК, 27 ИЮНЬ КУНИ ТОШКЕНТ ШАҲРИДА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ СЕНАТИНИНГ ЎН ТЎРТИНЧИ ЯЛПИ МАЖЛИСИ БЎЛИБ ЎТДИ.**

Мажлисда Вазирлар Маҳкамасининг таклиф этилган аъзолари, ўтказилаётган тадбир кун тартибига киритилган масалаларга фаолияти дахлдор давлат органларининг раҳбарлари ҳозир бўлдилар.

Мажлисни Олий Мажлис Сенатининг Раиси И.Собиров олиб борди.

Сенаторлар ишни «Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Коррупцияга қарши конвенциясига (Нью-Йорк, 2003 йил 31 октябрь) Ўзбекистон Республикасининг қўшилиши тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунини кўриб чиқишдан бошладилар. Таъкидлаб ўтилганидек, мазкур Қонун Ўзбекистон Республикаси Президенти ташаббуси билан қабул қилинган.

БМТнинг Коррупцияга қарши конвенцияси ҳам миллий, ҳам халқаро даражада коррупциянинг олдини олиш ва унга қарши курашга йўналтирилган универсал халқаро-ҳуқуқий ҳужжатдир. Конвенциянинг мақсади янада самаралироқ ҳамда амалийроқ тарзда коррупциянинг олдини олиш ва унга қарши курашишга қаратилган чора-тадбирлар қабул қилиниши ва мустаҳкамланишига кўмаклашиш, шунингдек, бу соҳадаги халқаро ҳамкорликни ва техник ёрдамни рағбатлантириш ҳамда қўллаб-қувватлашдан иборат. Конвенция қоидалари коррупцион жиноий қилмишларнинг олдини олиш, уларни текшириш, тергов қилиш ва бундай қилмиш учун жиноий таъқиб этиш, шунингдек, қамоққа олиш, мусодара қилиш ва бу жиноий соҳада топилган даромадлар қайтарилишини таъминлаш билан боғлиқ фаолиятга нисбатан қўлланилади. Конвенция шунингдек, ўзаро ҳуқуқий ёрдам кўрсатиш ва коррупция жиноятларини содир этган шахсларни тутиб топшириш тартибини ҳам расамадга солади.

Ўзбекистонда давлат бошқаруви тизимидаги, иқтисодиёт соҳасидаги жиноятларга қарши кураш юзасидан кўлами жиҳатидан салмоқли ишлар олиб борилмоқда. Мамлакатнинг бу соҳадаги қонун ҳужжатлари ва ҳуқуқни қўлланиш амалиёти умумэътироф этилган қоидалар ҳамда стандартларга жавоб беради. Мазкур Конвенцияга қўшилиш Ўзбекистоннинг демократик ислоҳотларни чуқурлаштириш ҳамда инсон ҳуқуқларини пухта ҳимоя этиш йўлига қатъий тарафдор эканлигининг ифодаси бўлиб, сенаторлар томонидан маъқулланган мазкур Қонун суд-ҳуқуқ тизимини, давлат хизматини янада такомиллаштиришга ёрдам беради, чет эл инвестициялари учун мамлакатимиз иқтисодиётининг жалб қилувчанлик даражасини оширади.

Шундан кейин сенаторлар «Ўзбекистон Республикасида ногиронларни ижтимоий ҳимоя қилиш тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш ҳақида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунини кўриб чиқдилар ва маъқулладилар. Қонун Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2007 йил 23 январдаги Қарори билан тасдиқланган "Ижтимоий ҳимоя йили" Давлат дастурининг 4.1-бандига мувофиқ ишлаб чиқилганлиги ва қабул қилинганлиги ҳамда ногиронларнинг ижтимоий, мулкий ва бошқа хил манфаатларини ҳимоя этиш юзасидан мамлакатда қабул қилинаётган изчил, комплекс чора-тадбирларнинг давоми эканлиги парламент юқори палатаси аъзолари томонидан алоҳида қайд этиб ўтилди. "Ўзбекистон Республикасида ногиронларни ижтимоий ҳимоя қилиш тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига киритилаётган ўзгартиш ва қўшимчалардан кўзланган асосий мақсад ногиронларни ижтимоий ҳимоя қилиш шароитларини янада мукаммаллаштиришдан, уларни иш билан, замонавий уй-жой, маиший ва тиббий шароитлар билан таъминлашда ҳуқуқлари ҳамда кафолатларини кенгайтиришдан, шунингдек, Қонуннинг нормалари ва ҳуқуқий механизмларини Ўзбекистон Республикаси томонидан ратификация қилинган халқаро шартномаларнинг талабларига мувофиқ равишда ривожлантиришдан иборатдир.


*(Давоми 2-бетда).*


## ПОЙТАХТНИНГ БИР КУНИ

*Янгиликлар, воқеалар*

**МАМЛАКАТИМИЗДА ДЕМОКРАТИК ТАМОЙИЛЛАР ВА МИЛЛИЙ ҚАДРИЯТЛАР МУСТАҲКАМ ҚАРОР ТОПИШИ, ЖАМОАТЧИЛИК ФИКРИНИНГ ШАКЛЛАНИШИ, ИЗЧИЛЛИК БИЛАН АМАЛГА ОШИРИЛАЁТГАН ИЖТИМОИЙ-ИҚТИСОДИЙ ИСЛОҲОТЛАРНИНГ МАЗМУН-МОҲИЯТИ БИЛАН ХАЛҚИМИЗНИ КЕНГ ТАНИШТИРИШДА ОММАВИЙ АХБОРОТ ВОСИТАЛАРИНИНГ ЎРНИ ВА АҲАМИЯТИ БЕҚИЁСДИР. ШУ БОИС ПРЕЗИДЕНТИМИЗ ИСЛОМ КАРИМОВ РАҲНАМОЛИГИДА МИЛЛИЙ МАТБУОТИМИЗНИ РИВОЖЛАНТИРИШ, УНИНГ ЭРКИН, МУСТАҚИЛ ВА ХОЛИС ФАОЛИЯТ КЎРСАТИШИ УЧУН БАРЧА ШАРОИТ ВА ИМКОНИЯТЛАРНИ ЯРАТИШ МАСАЛАСИГА АЛОҲИДА ЭЪТИБОР ҚАРАТИЛМОҚДА.**

## ОММАВИЙ АХБОРОТ ВОСИТАЛАРИ ХОДИМЛАРИ БАЙРАМИ

Ўн беш йилдирки, давлатимиз раҳбари Ислом Каримовнинг "Ўзбекистон Республикаси матбуот ва оммавий ахборот воситалари ходимлари кунини белгилаш тўғрисида"ги Фармонига биноан мамлакатимиз матбуот ва оммавий ахборот воситалари ходимлари 27 июнни ўзларининг касб байрами сифатида кенг нишонлаб келмоқдалар. Зеро, 1906 йил 27 июнь куни ўзбек тилидаги илк газета - "Тараққий"нинг биринчи сони чоп этилган. Юртимизда чинакам миллий матбуотнинг юзага келиши айнан шу сана ва газета билан боғлиқ.

Ўзбек миллий академик драма театрида 27 июнь куни — Матбуот ва оммавий ахборот воситалари ходимлари куни муносабати билан тантанали йиғилиш бўлиб ўтди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг Матбуот ва оммавий ахборот воситалари ходимларига табригини Президентнинг Давлат маслаҳатчиси Х.Султонов ўқиб эшиттирди.

Миллий матбуотимиз равнақи йўлида узоқ йиллар самарали фаолият кўрсатган ёши улуғ журналистларни эъзозлаш, уларга алоҳида ҳурмат ва эҳтиром кўрсатиш, меҳнатини қадрлаш давлатимиз раҳбарининг доимий эътиборида. Президентимизнинг 2008 йил 26 июнда қабул қилинган "Оммавий ахборот воситалари фахрийларини моддий рағбатлантириш тўғрисида"ги фармойиши бунинг яна бир ёрқин далилидир. Ана шу фармойишга мувофиқ мамлакатимиз оммавий ахборот воситаларини ривожлантириш, ёш журналист кадрларни тайёрлаш ишига катта ҳисса қўшган, ўзининг истеъдоди ва самарали меҳнати, касбига фидойилиги билан эл-юрт ўртасида обрў-эътибор қозонган бир гуруҳ матбуот фахрийларига мукофотлар топширилди.

— Давлатимиз раҳбари томонидан мамлакатимиз оммавий ахборот воситаларини ривожлантиришга алоҳида эътибор ва ғамхўрлик кўрсатиб келинаётганидан жуда миннатдормиз, — дейди фахрий журналист, Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган маданият ходими Мақсуд Қориев. — Бу матбуотдек машаққатли ва масъулиятли соҳага кўп йиллар давомида меҳнати сингган инсонларни қадрлаш, уларга эҳтиром кўрсатишдек эзгу ишларда ҳам ўзининг ёрқин ифодасини топмоқда. Биз, фахрийларга кўрсатилаётган доимий ҳурмат ва эътибор учун Президентимиз Ислом Каримовдан ғоят миннатдормиз. Тадбирда Ўзбекистон Журналистлари ижодий уюшмаси раиси Ш.Ғуломов мамлакатимизда олиб борилаётган кенг кўламли ислоҳотлар жараёнида оммавий ахборот воситалари ўрни ва аҳамиятини оширишга алоҳида эътибор қаратилаётганини таъкидлади.

Президентимиз томонидан Ёшлар йили деб эълон қилинган жорий йилда барча жабҳаларда бўлгани каби миллий матбуотимизда ҳам юртимизнинг таянчи ва суянчи бўлган навқирон авлоднинг орзу-интилишларини ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш, истеъдодли ёшларни кашф этишга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Журналистика соҳасида изланаётган, ўз сўзи, ўз овозига эга бўлиб бораётган иқтидорли қаламкашларни рағбатлантириш, янгидан-янги ижодий парвозлар сари даъват этиш, касб малакаси ва маҳоратини юксалтириш, замон талабига уйғун мутахассис кадрлар тайёрлаш борасидаги ишлар кўлами тобора кенгаймоқда. Бу жиҳатлар миллий журналистика ривожига йўналтирилган турли кўрик-танловлар, ижодий беллашувлар, грант-лойиҳаларда, ижтимоий дастурларда ҳам ўз ифодасини топмоқда.

Йиғилишда Ўзбекистон Журналистлари ижодий уюшмаси томонидан ҳар йили анъанавий тарзда ўтказиб келинаётган "Йилнинг энг фаол журналисти" кўрик-танлови ғолибларига совринлар топширилди. Айни пайтда Маданият ва спорт ишлари вазирлиги, Халқ таълими вазирлиги ҳузуридаги Болалар спортини ривожлантириш жамғармаси, Миллий телерадиокомпания, Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлиги ҳамкорлигида спорт соҳасини ёритувчи журналистлар ўртасида ўтказилган танлов ғолибларига ҳам совринлар топширилди.

Йиғилишда сўзга чиққанлар миллий матбуотимизни янада ривожлантириш, мазкур соҳа вакилларини ҳар томонлама рағбатлантириш ва қўллаб-қувватлаш борасида кўрсатаётган ғамхўрлиги ва эътибори учун давлатимиз раҳбарига миннатдорлик билдирдилар.

Тадбир иштирокчилари учун санъат усталари ва ижрочи ёшларнинг концерт дастури намойиш этилди.


**Назокат УСМОНОВА,**
**ЎзА мухбири**
**Сарвар Ўрмонов олган сурат**


## Қисқа сатрларда

●**БУГУН** Ҳамза туманидаги 307-мактаб қошидаги ёзги болалар соғломлаштириш оромгоҳида иккинчи мавсумнинг очилишига бағишланган тадбир тарбияланувчилар, тарбиячилар иштирокида бўлиб ўтди.

●**БУГУН** Миробод туманидаги Ғафур Ғулом номидаги маданият саройи қошидаги сартарошлик, бичиш-тикиш ҳамда тўқувчилик ўқув курсларининг «Очиқ дарс» тадбири бўлиб ўтди.

●**ТУРКИСТОН** саройида ёшлар иштирокида уюштирилган фестивал «Гиёвандликка қаршимиз—соғлом турмуш тарзи тарафдоримиз» шиори доирасида ташкил этилди.

●**МИРЗО** Улуғбек туманида ёшларни иш билан таъминлаш мақсадида бўш иш ўринлари ярмаркаси ташкил этилди.

● **ШАҲРИМИЗДА** фахрий шахматчилар ўртасида уюштирилаётган шахмат бўйича Ўзбекистон чемпионати мусобақалари қизғин паллага кирди.

**(Тошкент шаҳар ҳокимлигининг Ахборот хизмати ва ўз мухбирларимиз хабарларидан).**

## ЎЗБЕКИСТОН БАДИИЙ АКАДЕМИЯСИ ТОШКЕНТ ШАҲАР ҲОКИМЛИГИ

**Истиқлол йилларида пойтахтимиз Тошкент шаҳри, шаҳар ва қишлоқларимиз замонавий тус олиб бормоқда. Хусусан, 2200 йиллик тўйини нишонлаётган Тошкент шаҳрида кўплаб анъанавий ва замонавий меъморчилик мажмуалари қад ростламоқда, гўзал парк ва хиёбонлар барпо этилмоқда. Мазкур мажмуалар ва хиёбонларни пойтахтимиз аҳолиси ва меҳмонларининг маданий ҳордиқ чиқариши, ёшларнинг эстетик тарбиясига хизмат қилиши учун замонавий ижодий намуналар билан жиҳозлаш мақсадида Ўзбекистон Бадиий академияси, Тошкент шаҳар ҳокимлиги хиёбон ўриндиқлари (скамейкалари) лойиҳаси учун**

## ОЧИҚ ТАНЛОВ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ:

### ТАНЛОВ ШАРТЛАРИ:

1.Танловда барча профессионал ижодкорлар ва ҳаваскорлар қатнашишлари мумкин.

2. Танлов ҳайъати ғолиб деб топган энг яхши лойиҳа Тошкент шаҳри парк ва хиёбонларида фойдаланилади.

3. Танловга ишлари қабул қилинган иштирокчиларга Тошкент шаҳар ҳокимлиги ва ҳомийларнинг қимматбаҳо совғалари ва Бадиий академия махсус дипломлари топширилади.

4. Танлов натижалари оммавий ахборот воситаларида эълон қилинади.

5. Танловга қабул қилинган лойиҳа ва эскизлар эгаларига қайтарилмайди ва (муаллифлик ҳуқуқи сақланган ҳолда) ҳокимликлар ва ишлаб чиқаришга тавсия этилади.

**Қўшимча маълумотлар учун: тел. 256-34-07**

**Танлов муддати:**
**2008 йил 20 июнь-10 июль**

**Лойиҳалар Тошкент шаҳри, Ш.Рашидов кўчаси 40-уй, Ўзбекистон Бадиий академияси биносида қабул қилинади.**

**Телефонлар: 256-34-07**

## XXI АСР САДОСИ

**БАРЧА МАНБАЛАРДАН ОЛИНГАН СЎНГГИ ХАБАРЛАР**

### МАМЛАКАТИМИЗДА

**●Олий Мажлис Қонунчилик палатасининг Қонунчилик ва суд-ҳуқуқ масалалари қўмитасида «Қабул қилинган қонунларни ижрочиларга етказиш: амалиёт, муаммолар ва ечимлар» мавзуидаги давра суҳбати бўлиб ўтди.**

**●Тошкентдаги «Интерконтинентал» меҳмонхонасида Ўзбекистон Сартарошлар уюшмаси, пластик ва тиклаш жарроҳлиги жамияти ҳамда «Эстетика академияси» компаниясининг қўллаб-қувватлаши остида «BeautyExpo Uzbekistan-2008» номли тўртинчи йиллик халқаро ихтисослашган гўзаллик индустрияси кўргазмаси бўлиб ўтди. Унда 20 та хорижий ва 27 та маҳаллий компаниялар ўз маҳсулотларини намойиш этишди. Кўргазма дастурига кўра косметология ва эстетик тиббиёт бўйича халқаро конференция ҳам уюштирилди.**

**●Самарқанд шаҳридаги «Чорсу» галереясида «Ёшлар ишончимиз ва келажагимиз» мавзуида санъат асарлари ҳамда фотосуратлар кўргазмаси бўлиб ўтмоқда. Унда самарқандлик ёш рассом ва ҳунармандлар, фотосуратчиларнинг она-юртимизнинг гўзал ва бетакрор манзаралари, қадимий ва замонавий иншоотлар, миллий анъана ва маросимлар, шунингдек, ёшлар ҳаёти акс этган асарлари намойиш этилмоқда.**

**●Таълим ва фан ходимлари касаба уюшмаси Андижон вилоят Кенгаши томонидан вилоят олий ўқув юртларида таҳсил олаётган етим, ногирон ва кам таъминланган талабаларнинг Фарғона водийсининг тарихий гўшаларига саёҳати уюштирилди. Улар қадимий Марғилон, Кува ва Қўқон шаҳарларида бўлиб, тарихий жойларни зиёрат қилдилар.**

**●Қарши шаҳрида «Шарқ зиёкори» китоблар савдо маркази ўз ишини бошлади. Ушбу савдо маркази Тошкентдаги «Шарқ зиёкори» очиқ акциядорлик жамиятининг филиали ҳисобланади.**

**●Навоийда «Мақсад бир, ғоя бир, Ватан ягона!» мавзуида илмий-амалий анжуман бўлиб ўтди. Навоий давлат педагогика университетида ташкил этилган ушбу тадбирда ёшларни миллатлараро тотувлик руҳида тарбиялашда миллий қадриятларнинг ўрни, аҳамияти, бу борада амалга оширилаётган ишлар ҳақида сўз борди.**

**●Италия — Ўзбекистон Савдо палатаси президенти Луиджи Иперти бошчилигидаги бир гуруҳ Италия бизнесменлари Наманган вилоятида бўлишди. Ташриф доирасида вилоят ҳокимиятида учрашув ўтказилиб, унда меҳмонларга вилоятнинг иқтисодий ва ижтимоий ривожланиши, инвесторлар учун яратилган барқарор шароитлар тўғрисида маълумот берилди.**

**●Ғаллаорол туманидаги «Маржон» сиҳатгоҳида шифобахш булоқ сувини қадоқлаш йўлга қўйилди. Бу хайрли ишга «Жасурхон келажаги» хусусий корхонаси раҳбари Камол Ўролов қўл урди, яъни, у «Халқ банки»дан олинган 10 миллион сўм маблағ ҳисобидан замонавий дастгоҳларни келтириб ўрнатди ва натижада 50 та иш ўрни яратилди.**

### ЖАҲОНДА

**●Бугун Мисрнинг Шарм аш-Шайх шаҳрида 44 та мамлакатнинг давлат ва ҳукумат раҳбарлари иштирокида Африка Иттифоқи саммити бошланди. Унда жумладан Зимбабведаги мушкул вазият ҳам кўриб чиқилади.**

**●Мўғулистонда парламент сайловлари бўлиб ўтди. Кузатувчиларнинг фикрига қараганда овозларни ҳисоблаш тизимининг мураккаблиги анча ноқулайликлар туғдириши мумкин.**

**●Хитойнинг икки компанияси Афғонистондаги мис конини ишга тушириш мақсадида 4,4 миллиард долларлик инвестиция киритишини билдирди.**

**●Франциянинг жанубий қисмида ташкил этилган ҳарбийларнинг кўргазмали чиқиши чоғида кутилмаганда бир аскарнинг тадбир қатнашчиларига қарата жанговар ўқларни узиши натижасида 16 киши яраланди. Яраланганларнинг тўрт нафари болалардир. Ҳозирда мазкур ҳодиса тафсилотлари аниқланмоқда.**

**●Кеча Мексиканинг Чиуауа штатида рўй берган автоҳалокат натижасида 14 киши ҳаётдан кўз юмди, 28 киши турли даражадаги тан жароҳатларини олди.**

**●Россиянинг Хабаровск ўлкасида рўй бераётган кучли ўрмон ёнғинлари натижасида учта туманда фавқулодда ҳолат эълон қилинди.**

**●Нидерландиянинг озиқ-овқат маҳсулотлари савдоси билан шуғулланувчи «Albert Xeyn» супермаркетлар тармоғи бармоқ излари ёрдамида маҳсулот харид қилиш усулини йўлга қўйди. Маҳаллий оммавий ахборот воситаларининг хабарларига қараганда, маҳсулот харид қилишнинг ушбу усулига кўра харидор савдо марказларининг бирида рўйхатдан ўтиши ва махсус аппаратда бармоқ изини қолдириши лозим. Бу унинг банкдаги ҳисоб рақамидан савдо қилинган маҳсулотлар нархига яраша пул олиш имконини беради.**

**●Япония пойтахтида дунёда энг баланд телеминора барпо этилади. Маълумотларга қараганда 2011 йилгача қуриладиган ушбу осмонўпар иншоот «Токионинг осмонўпар дарахти» деб номланади. Маҳаллий матбуотнинг ёзишича, телеминоранинг баландлиги 610 метрга тенг бўлади. Уни қуриш учун қарийб 500 миллион АҚШ доллари миқдоридаги маблағ сарфланиши кутилмоқда.**

# ИНСОН ҲУҚУҚЛАРИ ВА МАНФААТЛАРИ ҲИМОЯСИ — УСТУВОР ЙЎНАЛИШ

**КИШИЛИК ЖАМИЯТИ ТАРАҚҚИЁТИДА ИНСОН ҲУҚУҚЛАРИНИ ТАЪМИНЛАШ ВА УНИ ҲИМОЯ ҚИЛИШ ҲАР ДОИМ АСОСИЙ МАСАЛАЛАРДАН БИРИ БЎЛИБ КЕЛГАН. ПРЕЗИДЕНТИМИЗ "ИНСОН ҲУҚУҚИНИ ҚОНУНДА ВА АМАЛДА ТАЪМИНЛАЙ ОЛМАГАН, БУНИНГ УЧУН ЕТАРЛИ КАФОЛАТЛАР ЯРАТИБ БЕРОЛМАГАН ЖАМИЯТ ДЕМОКРАТИК ЖАМИЯТ ЭМАС", — ДЕГАН ЭДИЛАР.**

Демократик давлат барпо этаётган барча мамлакатлар инсон ҳуқуқини таъминлашни олий мақсад қилиб қўйган, инсон ҳуқуқларини тартибга солувчи энг олий ҳужжат Инсон ҳуқуқлари умумжаҳон декларациясидаги қоидаларни ўзининг асосий ва жорий қонунларига сингдиришга интилган. Бу йил ушбу инсон ҳуқуқи қомусининг қабул қилинганлигига 60 йил тўлади. Шу муносабат билан Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Инсон ҳуқуқлари умумжаҳон декларацияси қабул қилинганлигининг 60 йиллигига бағишланган тадбирлар дастури тўғрисида"ги Фармони эълон қилинди.

Ушбу Фармонда ҳуқуқий давлат, кучли фуқаролик жамияти барпо этиш йўлини танлаган Ўзбекистон инсон ҳуқуқлари ва манфаатларини жамиятни ривожлантириш ва давлат қурилишининг, бутун ички ва ташқи сиёсатининг энг устувор йўналиши этиб белгилаганлиги таъкидланган. Инсон ҳуқуқлари демократик ҳуқуқий давлатнинг муҳим белгиларидан бири бўлиб, у давлатнинг қай даражада ривожланганлигини кўрсатувчи ўзига хос мезондир. Давлатимиз мустақилликка эришгач, Юртбошимизнинг оқилона сиёсати туфайли инсон ҳуқуқлари масаласига жиддий эътибор бериб келинмоқда. Инсон ҳуқуқларининг ҳимоя қилиниши Асосий қонунимизнинг бош тамойили, давлатимиз ижтимоий-сиёсий, маънавий тизимининг устувор йўналиши ва мақсадидир.

Фармонда белгиланишича, Инсон ҳуқуқлари умумжаҳон декларациясининг қоидалари Ўзбекистон Республикаси Конституцияси, инсоннинг сиёсий, иқтисодий, ижтимоий ва маданий ҳуқуқ ва эркинликларининг ишончли ҳимоя қилинишини таъминлайдиган миллий қонунчилик меъёрларида ўз ифодасини топган.

Бозор иқтисодиёти тараққиёт йўлини танлаган ва жаҳон ҳамжамиятига аъзо бўлган давлатимизнинг Конституциясида мамлакатимизнинг инсон ҳуқуқларига, демократия ва ижтимоий адолат ғояларига садоқатли экани кафолатланди. Бош қомусимизнинг 36-моддасида ҳар бир шахс мулкдор бўлишга ҳақли, деб белгиланган. Бу қоида "Инсон ҳуқуқлари умумжаҳон декларацияси"да белгиланган ҳар бир инсон якка ўзи ёки бошқалар билан биргаликда мулкка эгалик қилиш ҳуқуқи соҳибидир. Ҳеч ким ўзбошимчалик билан ўз мулкидан маҳрум қилиниши мумкин эмас, деган меъёрларга тўлиқ мос келади.

Инсон ҳуқуқлари умумжаҳон декларациясининг 23-моддасида «Ҳар бир инсон меҳнат қилиш, ишни ўз эрки билан танлаб олиш, меҳнатнинг адолатли ва қулай шароитлари бўлиши ва ишсизликдан муҳофаза этилиш ҳуқуқига эгадир. Ҳар бир инсон бирор-бир камситишсиз тенг меҳнатга, тенг ҳақ олиш ҳуқуқига эгадир. Ҳар бир ишлаётган одам, унинг ўзи ва оиласи учун муносиб яшашни таъминлайдиган адолатли ва қониқарли даромад олиш, зарур бўлган ҳолларда ижтимоий таъминотнинг бошқа воситалари билан тўлдириладиган даромад олиш ҳуқуқига эгадир», деган қоида мустаҳкамланган. Декларациянинг ушбу моддаси тўлалигича Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 37-39-моддаларида ўз ифодасини топган. Унга кўра, ҳар бир шахс меҳнат қилиш, эркин касб танлаш, адолатли меҳнат шароитларида ишлаш ва қонунда кўрсатилган тартибда ишсизликдан ҳимояланиш ҳуқуқига эгадир. Суд ҳукми билан тайинлаган жазони ўташ тартибидан ёки қонунда кўрсатилган бошқа ҳоллардан ташқари мажбурий меҳнат тақиқланади. Ҳар ким қариганда, меҳнат лаёқатини йўқотганда, шунингдек боқувчисидан маҳрум бўлганда ва қонунда назарда тутилган бошқа ҳолларда ижтимоий таъминот олиш ҳуқуқига эга. Пенсиялар, нафақалар, ижтимоий ёрдам бошқа турларининг миқдори расман белгилаб қўйилган тирикчилик учун зарур энг кам миқдордан оз бўлиши мумкин эмас.

Маълумки, ҳар бир жамиятда иқтисодий муносабатлар масаласи муҳим аҳамият касб этиб, у сиёсатни ҳам белгилаб берадиган, унга нисбатан устуворликка эга бўлган асосий масалалардан бири ҳисобланади. Шу сабабдан Инсон ҳуқуқлари умумжаҳон декларациясида бу масалага алоҳида эътибор қаратилади. Мустақил республикамиз Конституциясида ҳам иқтисод масаласига, иқтисодий муносабатларни белгилаб бериш, уларни тартибга солишга муҳим эътибор берилган.

Ўзбекистон Конституциясида иқтисодий муносабатлар масаласига алоҳида боб бағишланиб, унда республикамиз иқтисоди бозор муносабатларига асосланиши таъкидланади. Чунончи, Ўзбекистон Конституциясининг 53-моддасида кўрсатилишича, бозор муносабатларини ривожлантиришга қаратилган Ўзбекистон иқтисодиётининг негизини хилма-хил шакллардаги мулк ташкил этади. Ушбу моддада иқтисодий муносабатларнинг асоси бўлган мулк масаласига катта эътибор қаратилган бўлиб, унга мувофиқ барча мулк шакллари тенг ҳуқуқли ва ҳуқуқий жиҳатдан баб-баравар муҳофаза этилади. Айниқса, хусусий мулкни кенг жорий қилишга урғу берилиб, унинг бошқа мулк шакллари каби дахлсиз эканлиги ва хусусий мулк давлат ҳимоясидалиги ўрнатилган.

Мамлакатимизда бугунги кунда Конституцияда белгиланган раҳбарий қоидалар асосида ислоҳотлар амалга оширилиб келаётганлиги туфайли моддий, молиявий, меҳнат ҳамда табиий ресурслардан мақсадга мувофиқ, самарали тарзда фойдаланиш таъминланди.

Ер мулкчилигига оид конституциявий нормаларни ривожлантиришда ҳамда ер муносабатларини бозор иқтисодиёти талаблари асосида такомиллаштиришда, фуқароларнинг мулкий ҳуқуқларини таъминлашда 2006 йил 24 июлда қабул қилинган Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Юридик шахслар ва фуқароларнинг бинолари ҳамда иншоотлари билан банд бўлган ер участкаларини хусусийлаштириш тўғрисида»ги ПФ-3780-сонли Фармони муҳим аҳамият касб этади. Ушбу Фармон иқтисодиётда хусусий мулкчиликни янада ривожлантириш ҳамда тадбиркорларнинг ҳуқуқий кафолатларини мустаҳкамлаш, хусусийлаштирилган корхоналар билан банд бўлган ер участкаларидан мақсадли ва самарали фойдаланишни таъминлаш, шунингдек, уй-жой бозори ва ипотекани ривожлантириш учун кучли рағбатлантирувчи омилларни вужудга келтиради.

Ўзбекистон Республикаси фуқароларига Ер кодексининг 19 ва 27-моддаларига мувофиқ ер участкалари якка тартибда уй-жой қуриш ва турар-жой биносига хизмат кўрсатиш учун ким ошди савдоси асосида мерос қилиб қолдириладиган умрбод эгалик қилиш ҳуқуқи билан 0,04 гектар доирасида ер участкалари сотиб олиш имкони бўлган бўлса, энди ер участкалари ихтиёрийлик асосида хусусийлаштирилиши мумкин.

Фармон бандларида белгиланган қоидаларни амалиётга жорий этиш мақсадида ер участкаларини хусусийлаштириш, уларнинг чегараларини белгилаш, доимий фойдаланиш ҳуқуқини ижара шартномаси асосида қайтадан расмийлаштириш, ер участкаларининг бозор нархини аниқлаш тартибларини белгилашга қаратилган қонун ости норматив хужжатларини ишлаб чиқиш ва уларни тасдиқлаш бугунги кундаги асосий вазифалардан саналади.

Юқорида айтилган фикрларни мухтасар қилиб таъкидлаш мумкинки мустақиллик йилларида мамлакатимизда Юртбошимиз раҳнамолигида фуқароларнинг иқтисодий ҳуқуқларини таъминлашга қаратилган ҳуқуқий асослар яратилди. Ижтимоий-иқтисодий, сиёсий, давлат қурилиши, ҳуқуқий ва маънавий соҳаларда амалга оширилаётган ислоҳотлар юртимизда бозор иқтисодиётига асосланган демократик ҳуқуқий давлат қуриш, фуқаролик жамиятини барпо этиш, Юртбошимиз таъкидлаганларидек буюк давлат барпо этиш учун асос бўлади. Шубҳасиз, ушбу ислоҳотлар йиллар ўтган сари янада самарали бўлиб, улар юрт тинчлиги, Ватан равнақи, халқимиз фаровонлигига, фуқароларимиз ҳуқуқларини ҳимоя қилишга хизмат қилади.

**Муҳаммади УСМОНОВ,**
**юридик фанлари доктори,**
**профессор.**

# ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ СЕНАТИНИНГ ЎН ТЎРТИНЧИ ЯЛПИ МАЖЛИСИ ТЎҒРИСИДА АХБОРОТ

*(Давоми. Боши 1-бетда).*

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2006 йил 27 сентябрдаги "Қимматли қоғозлар бозорини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги Қарори асосида ишлаб чиқилган ва қабул қилинган "Қимматли қоғозлар бозори тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни ҳам сенаторлар томонидан кўриб чиқилди. Сенаторлар ушбу Қонуннинг асосий мақсади қимматли қоғозлар бозорининг имкониятлари ҳамда афзалликларини рўёбга чиқаришга янги ва илғор молиявий воситаларни кенг жорий этиш соҳасида бозор муносабатларини бошқариб ва тартибга солиб боришдан иборат эканлигига алоҳида урғу бердилар. Молия бозорини янада эркинлаштириш ва иқтисодиётни модернизациялашнинг замонавий талаблари, шартлари ва энг муҳим устувор йўналишларига мос келадиган мазкур Қонуннинг маъқулланиши инвесторлар қимматли қоғозлар бозорида ишончли тарзда ва эркин фаолият олиб бориши учун уларнинг ҳуқуқлари кафолатлари рағбатлантирилиши ва мустаҳкамланишига, мамлакатнинг инвестиция имкониятлари кенг сафарбар этилишига, хусусий мулкчиликни ривожлантириш ҳамда унинг иқтисодиётдаги улушини кўпайтиришга, шунингдек, қимматли қоғозлар бозорида соғлом рақобат муҳитини шакллантиришга ёрдам беради. Қонун сенаторлар томонидан маъқулланди.

Шундан кейин сенаторлар «Ўзбекистон Республикаси Жиноят кодексининг 224-моддасига ўзгартиш киритиш ҳақида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунини кўриб чиқдилар ва маъқулладилар. Сенаторлар томонидан қайд этилганидек, Қонуннинг асосий мақсади чет эл фуқаролари ва фуқаролиги бўлмаган шахсларнинг Ўзбекистон Республикасида бўлиш қоидаларини бузиш ҳолларининг олдини олишдан иборат. Хусусан, Жиноят кодексининг 224-моддасида чет эл фуқаролари ёки фуқаролиги бўлмаган шахсларнинг Ўзбекистонда яшаш ҳуқуқини берадиган ҳужжатларсиз ёки ҳақиқий бўлмаган ҳужжатлар билан яшаши, вақтинча ёки доимий прописка, кўчиш ёки турар-жой танлаш юзасидан белгиланган тартибга риоя этмаслиги, бўлиш муддати тугагач чиқиб кетишдан бўйин товлаши, худди шунингдек, Ўзбекистон Республикаси ҳудуди орқали транзит тарзда ўтиш тартибига риоя қилмаслиги учун жавобгарлиги кучайтирилган. Сенаторларнинг фикрича, Қонун ғайриқонуний миграцияга қарши курашишга қаратилган чора-тадбирларнинг самарадорлигини ҳамда чет эл фуқаролари ва фуқаролиги бўлмаган шахсларнинг Ўзбекистон Республикасида бўлиш қоидаларига оид қонун ҳужжатларига риоя қилиши юзасидан жавобгарлигини оширишга имкон беради.

«Ўзбекистон Республикасининг Ҳаво кодексига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунини кўриб чиқиш асносида сенаторлар шуни таъкидладиларки, ушбу Қонундан кўзланган асосий мақсад Ўзбекистон Республикаси Ҳаво кодексининг айрим нормаларини Халқаро фуқаро авиацияси ташкилоти томонидан белгиланган стандартлар талабларига мувофиқлаштириш, барча вазирликлар, идоралар, корхоналар ва ташкилотлар авиацияси, Ўзбекистон Республикасининг самовий ҳудудида учишларни амалга оширувчи чет эллик фойдаланувчилар авиацияси парвозларининг асосий қоидаларини тартибга солиш, қоғозда ёки электрон ифодада расмийлаштириладиган, ташишга оид ҳужжатлар рўйхатини кенгайтиришдан иборат. Сенаторлар томонидан Қонун маъқулланди.

Парламент юқори палатаси аъзолари «Ихтиролар, фойдали моделлар ва саноат намуналари тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш ҳақида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунини ҳам кўриб чиқдилар. Сенаторлар мазкур Қонуннинг асосий мақсади кичик бизнес ривож топиши учун мақбул шароит яратиш, иқтисодиётни ривожлантиришни рағбатлантириш ҳамда ишлаб чиқувчиларнинг ўз ишланмаларига ҳуқуқий муҳофаза олиш учун қиладиган дастлабки харажатларини ихтирога патент бериш ҳақидаги талабномаларнинг кечиктирилган экспертизаси тизимини жорий этиш орқали қисқартиришдан иборат эканлигига эътиборни тортдилар. Киритилаётган ўзгартиш ва қўшимчалар ихтиро сифатида ҳуқуқий муҳофаза берилиши мумкин бўлган объектлар рўйхатидаги чекловларни йўқотади, ихтиронинг техникавий хусусиятини таъкидлайдиган мезонларни жорий этади, шунингдек, патентнинг амал қилиши вақтинча тўхтатилган даврда саноат мулки объектидан ҳалол ва виждонан фойдаланувчи учинчи шахсларнинг ҳуқуқларини ҳимоя этишга қаратилган қоидаларни қамраб олади. Қонунни сенаторлар маъқулладилар.

Сўнгра сенаторлар «Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Трансмиллий уюшган жиноятчиликка қарши конвенциясини (Нью-Йорк, 2000 йил 15 ноябрь) тўлдирувчи Одам савдосининг, айниқса, аёллар ва болалар савдосининг олдини олиш ҳамда унга чек қўйиш ва унинг учун жазолаш ҳақидаги Протоколни ратификация қилиш тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунини кўриб чиқдилар ва маъқулладилар. Бугунги кунга қадар мазкур Протокол 116 давлат томонидан ратификация қилинган. Бу халқаро-ҳуқуқий ҳужжатда иштирокчи-давлат томонидан одам савдосига қарши кураш бўйича комплекс тадбирларни амалга ошириш (одам савдосининг олдини олиш, жабрланувчиларга тегишли ёрдам кўрсатиш, одам савдоси билан шуғулланувчи шахсларни жиноий таъқиб қилиш, бошқа иштирокчи-давлатлар билан ҳамкорлик қилиш), шунингдек, бу масалада миллий механизмларни такомиллаштириш назарда тутилади.

Протоколга қўшилиш инсон ҳуқуқлари ва эркинликларини ҳимоя этиш тизими янада такомиллаштирилишига, одам савдоси жиноятидан жабр кўрган шахсларга ҳуқуқий ва бошқа хил ёрдам кўрсатилишига, уларни реабилитация қилиш ва ижтимоий ҳимоялаш юзасидан қўшимча чора-тадбирлар қабул қилинишига, бу соҳада халқаро ҳамкорлик кенгайтирилишига ёрдам беради.

Бундан ташқари сенаторлар Ўзбекистон Республикаси Марказий банки бошқаруви раисининг Ўзбекистон Республикаси Марказий банкининг 2007 йилдаги фаолияти тўғрисидаги ҳисоботини тингладилар.

Сенаторлар бошқа ҳуқуқий ҳужжатларни ҳам кўриб чиқдилар ва маъқулладилар.

Шу билан Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати ўн тўртинчи ялпи мажлисининг биринчи иш куни тугади.

**Ўзбекистон Республикаси**
**Олий Мажлиси**
**Сенатининг**
**Матбуот хизмати**

*Ўзбекистон Журналистлари ижодий уюшмаси томонидан ўтказилган*

# «ЙИЛНИНГ ЭНГ ФАОЛ ЖУРНАЛИСТИ — 2007»

*танлови ғолиблари*

**Раҳима РАҲМАТОВА** — Ўзбекистон Миллий телерадиокомпаниясининг «Ёшлар» телерадиоканали масъул муҳаррири — Ҳарбий-ватанпарварлик тарбияси мавзусидаги туркум радиоэшиттиришлари учун

**Саид РАҲМОНОВ** — «Халқ сўзи» газетаси мухбири— Мамлакатимизда амалга оширилаётган ислоҳотларни ёритишга ва ёш авлодни миллий истиқлол ғоялари руҳида тарбиялашга бағишланган мақолалари учун

**Шукирбай СИПАТДИНОВ** — «Қаракалпакстан жаслары» газетаси мухбири (Қорақалпоғистон Республикаси)— Инсон ҳуқуқлари ва эркинликлари, ёшлар ҳаёти, халқ саломатлиги, тадбиркорлик масалаларини ёритган мақолалари учун

**Ғайрат ШЕРАЛИЕВ** — «Тошкент ҳақиқати» газетаси бўлими мудири — Ёшларга бағишланган туркум мақолалари учун

**Ольга ЩЕТИННИКОВА** — «Голос Узбекистана» газетаси мухбири — «Ижтимоий ҳимоя йили» Давлат дастурида белгиланган вазифаларнинг бажарилиши кенг ёритилган мақолалари учун

**Иномали ЯВМИТОВ** — Ўзбекистон Электрон ОАВ Миллий ассоциацияси ахборот маркази «Ҳудуд» ахборот таҳлилий дастури муҳаррири — Ижтимоий мавзудаги кўрсатувлари учун

***Танловнинг рағбатлантирувчи мукофотига сазовор бўлганлар:***

**Сайёра АБДУЛЛАЕВА** — Ўзбекистон Миллий телерадиокомпаниясининг «Тошкент» телерадиоканали катта муҳаррири

**Карахан ЖЎРАЕВ** — «Нурлы жол» газетасининг жамоатчи мухбири

**Фарруҳ ЖАББОРОВ** — «Ҳуррият» газетаси бўлими мудири

**Навбаҳор МАМАЖОНОВА** — «Ўзбекистон» телерадиоканали «Ахборот» информацион кўрсатувлар бош муҳарририяти шарҳловчиси

**Ҳикоят МАҲМУДОВА** — Ғафур Ғулом номидаги нашриёт- матбаа ижодий уйининг етакчи муҳаррири

**Рахшона ТОШПЎЛАТОВА** — «Туркистон-пресс» нодавлат ахборот агентлиги шарҳловчиси

**Муҳсин ЮСУПОВ** — (Фарғона вилояти) «Мулоқот» нодавлат телеканали муҳаррири

**Мавлуда ҚОСИМОВА** — «Маҳалла» газетасининг масъул котиби

**Янгибой ҚЎЧҚОРОВ** — «XXI аср» газетасининг ўз мухбири

**Норбўта ҒОЗИЕВ** — Қашқадарё вилояти «Адолат кучи» газетаси муҳаррири

*Иқтисодиёт*

# МАҲАЛЛИЙ ХОМ АШЁДАН

**ИЧКИ БОЗОРИМИЗДА МУҚИМ ЎРИН ЭГАЛЛАГАН МАҲСУЛОТЛАР СИФАТИ, ЧИРОЙЛИ ҚАДОҚЛАНИШИ, ИМПОРТ ЎРНИНИ БОСИШИ БИЛАН ҲАМЮРТЛАРИМИЗНИ МАМНУН ҚИЛМОҚДА. АЙНИҚСА, ДАВЛАТ МАҲАЛЛИЙЛАШТИРИШ ДАСТУРИ АСОСИДА ФАОЛИЯТ ЮРИТАЁТГАН КОРХОНАЛАР, ХУСУСИЙ БИЗНЕС СУБЪЕКТЛАРИ САФИ ЙИЛДАН-ЙИЛГА ОРТИБ БОРАЁТГАНИ ЭЪТИБОРГА ЛОЙИҚ.**

Шаҳримизда 2003 йилдан буён фаолият юритаётган «TUTZOR NON» масъулияти чекланган жамияти жамоа аҳли ҳам шундай корхоналар сирасига киради. Унинг сафларида ҳозирда 25 нафар ўз касбига меҳр қўйган қандолатпазлар меҳнат қилишмоқда. Аввалига уч нафар ишчи-хизматчилар 4 хилдаги маҳсулотларни ишлаб чиқаришни йўлга қўйган бўлса, йилдан йилга асосий эътиборни сифатга қаратган ҳолда янгидан-янги маҳсулотлар тайёрлаб, харидорларни мамнун қилишмоқда.

Давлат маҳаллийлаштириш дастури асосида иш юритаётган мазкур жамият аъзолари 20 хилдан ортиқ хуштаъм, сифатли, харидоргир пишириқлар ишлаб чиқаришда маҳаллий хом ашёдан унумли фойдаланишмоқда. Ишчи-хизматчиларнинг баракали меҳнат қилишларида озода, саранжом-саришта цехларда ўрнатилган Россия давлатидан келтирилган юксак унумли технологик линия, дастгоҳ ва ускуналар мададкор ҳисобланади.

—Ўз истиқболи йўлида меҳнат қилган, маҳсулотлари харидоргирлигини таъминлашга интилган тадбиркор, —дейди ушбу жамият бошқаруви раиси Абдуқодир Юсупов, — товарлар турларини янгилашга, харидорнинг дид ва эҳтиёжидан, бозор талабидан келиб чиққан ҳолда сифат ва рақобатбардошликка асосий эътибор қаратади. Ана шундай маҳсулотларгина ички бозорда ҳам, ташқи бозорда ҳам ўз ўрнини топади.

Дарҳақиқат, корхона тадбиркорлари маҳсулотларини пойтахтимиздаги 30 та супермаркетлар савдо-дўконлари ҳамда «Карвон» бозорида узлуксиз сотилишини таъминлашмоқда, келгусига аниқ режаларни белгилашмоқда.

# ПУХТА РЕЖА АСОСИДА

**БОЗОР ИҚТИСОДИЁТИ ШАРОИТИ ТАЛАБЛАРИДАН КЕЛИБ ЧИҚҚАН ҲОЛДА ИШ ЮРИТИБ, ИШЛАБ ЧИҚАРАЁТГАН МАҲСУЛОТЛАРИНИНГ ХАРИДОРГИРЛИГИГА ЭРИШАЁТГАН ТАДБИРКОРЛАР САФИ КЕЙИНГИ ЙИЛЛАРДА СЕЗИЛАРЛИ ОРТДИ. УЛАР ОРАСИДА ЁШЛАР САЛМОҚЛИ ЎРИН ЭГАЛЛАЁТГАНИ АЙНИҚСА, ҚУВОНАРЛИ.**

2006 йилдан хусусий тадбиркор сифатида фаолият юритаётган Сергей Заречкин ҳам ташаббускор ишбилармонлардан ҳисобланади. Ўз имкониятларидан оқилона фойдаланган ҳолда у ҳозирда 20 турдаги сифатли, кўркам, ишлатишда қулай ёритиш мосламаларини ишлаб чиқаришни йўлга қўйди. 2-3 нафар қизиқувчан ёшлар кўмагида тадбиркор чиройли дизайндаги бра, ёритгич, плафонларни буюртма асосида тайёрлайди. Маҳаллий хом ашё—рангли шишадан бир-биридан ёрқин ранглари билан ажралиб турувчи маҳсулотлар нисбатан арзонлиги боис, буюртмачилари ортиб бормоқда. Болалар ижодиёт уйлари, маданият уйлари, мактабгача таълим муассасалари, академик лицей, касб-ҳунар коллежлари хусусий тадбиркорнинг буюртмачиларидир.

Хусусий тадбиркор жорий йил охиригача ишлаб чиқаришни кенгайтиришни эзгу мақсад қилган ҳолда меҳнат қилмоқда. Цех қурилиб, керакли дастгоҳ ва ускуналар билан жиҳозланган, янгидан-янги маҳсулот турларини ишлаб чиқаришга, асосийси, Ёшлар йилида ёшларга янги иш жойлари яратишга астойдил бел боғлаган.

**Муҳаббат ҲАБИБУЛЛАЕВА**

*2008 — Ёшлар йили*

# ЁШ АВЛОД КАМОЛОТИ ЙЎЛИДА

**ЁШЛАР КЕЛАЖАГИМИЗ. УЛАРНИНГ ЖИСМОНАН БАҚУВВАТ, СОҒЛОМ ВА БАРКАМОЛ ИНСОН БЎЛИБ ВОЯГА ЕТИШЛАРИ ЙЎЛИДА МАМЛАКАТИМИЗДА КЕНГ ИМКОНИЯТЛАР ЯРАТИЛМОҚДА. АЙНИҚСА ЎСИБ КЕЛАЁТГАН ЁШ АВЛОДНИ ГИЁВАНДЛИК, ТАМАКИ ЧЕКИШ, СПИРТЛИ ИЧИМЛИКЛАР ИЧИШ КАБИ ЁМОН ИЛЛАТЛАРДАН САҚЛАШГА, УЛАРНИ БИЛИБ-БИЛМАЙ БУ ЙЎЛГА КИРИБ ҚОЛИШДАН ҲИМОЯ ҚИЛИШ МАҚСАДИДА ШАҲРИМИЗДА ТУРЛИ ХИЛ МАДАНИЙ-МАЪРИФИЙ ТАДБИРЛАР ЎТКАЗИБ КЕЛИНМОҚДА.**

2008—Ёшлар йилига бағишланган ана шундай тадбирлардан бири Халқаро гиёвандликка қарши кураш куни муносабати билан Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон Миллий боғида бўлиб ўтди. Чилонзор тумани ҳокимияти, Маънавият тарғибот марказининг туман бўлими, Тошкент шаҳар Наркология диспансери ва мазкур боғ ташаббуси билан уюштирилган маданий-маърифий тадбир «Гиёвандлик— иллат» деб номланди. Тадбирда Чилонзор тумани ИИБ, «Камолот» ЁИҲ, тумандаги маҳаллаларнинг диний маърифат ва маънавий-ахлоқий тарбия масалалари бўйича маслаҳатчилари, Тошкент Давлат иқтисодиёт университети талаба-ёшлари ва ушбу тумандаги коллеж ва лицей ўқувчилари иштирок этдилар. Чилонзор тумани хотин-қизлар қўмитаси раиси М.Содиқова тадбирда сўз олиб, «Гиёвандликнинг натижаси бу куршов ичида қолиш, яъни жамиятдан ажралиб қолишдир. Шунинг учун фақат биргина тиббиёт ходими эмас, балки туманимизнинг барча ёшлари бу иллатга қарши курашиши зарур», дея таъкидлади. Шунингдек, тадбирда шаҳар Наркология диспансери психиатр-нарколог шифокори Абдужамшид Пўлатов «Гиёвандлик ва унинг оқибатлари, 1-Республика тиббиёт коллежи мутахассислик фанлари кафедраси мудири Доно Бобоева «Гиёвандликка қарши курашда ёшларнинг ўрни» мавзуида маъруза қилдилар. Ўз ўрнида талаба-ёшлар ушбу мавзу бўйича ўзларини қизиқтирган саволларга мутахассислардан етарли маълумотлар олиб бой таассуротга эга бўлдилар.

— Мана шундай тадбирларни мазкур боғда ўтказишдан мақсад, — дейди Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон Миллий боғининг бадиий раҳбари Мовлуда Комилова, —ўқувчи ёшларни бу зарарли иллатнинг асл кўриниши, унинг зарарли оқибатлари ва унга мубтало бўлган кўплаб инсонларнинг умри завол топиб бораётгани, нохуш ҳолатларга олиб келаётганлигини, яъни ҳуқуқбузарлик, жонига қасд қилиш каби ўз оиласига ва жамиятга етказаётган зарари ҳақида кенг тушунтириш бериб уларни бу йўлга кириб қолмасликларининг олдини олиш, келажакда соғлом ва баркамол шахс бўлиб вояга етишларига кўмак беришдан иборатдир.

Тадбир давомида Муқимий номидаги ўзбек Давлат мусиқали драма театри актёрлари ижросидаги «Тўда» спектаклидан саҳна кўринишлари ва «Турон» спорт гуруҳи аъзоларининг чиқишлари йиғилганларга манзур бўлди.

**Дилором ИКРОМОВА**

**СУРАТДА: боғда ўтган тадбирдан лавҳа.**
**Алексей Попов олган сурат**

№6 (189) Тошкент шаҳар табиатни муҳофаза қилиш қўмитасининг саҳифаси

**АТРОФ - МУҲИТНИ АСРАБ- АВАЙЛАШ ҲАР БИР ИНСОННИНГ БУРЧИДИР. ҲОЗИРГИ ВАҚТГА КЕЛИБ, САНОАТДА ИШЛАБ ЧИҚАРИШНИНГ ЖАДАЛ РИВОЖЛАНИШИ, ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИДА КИМЁВИЙ МОДДАЛАРНИНГ КЕНГ ҚЎЛЛАНИЛИШИ, ТРАНСПОРТ ВОСИТАЛАРИНИНГ КЎПАЙИБ КЕТИШИ ТАБИИЙ МУҲИТНИНГ КЕСКИН БУЗИЛИШИГА ОЛИБ КЕЛМОҚДА. ТАБИАТ - БУ АЖДОДЛАРИМИЗДАН БИЗГА ҚОЛДИРГАН МЕРОСИ ЭМАС, БАЛКИ КЕЛГУСИ АВЛОДЛАРИМИЗДАН ОЛИНГАН ҚАРЗДИР.**

# АТМОСФЕРА ҲАВОСИНИ АСРАШ БАРЧАНИНГ БУРЧИ

Атроф - муҳит ва атмосферани ифлослантиришнинг асосий қисми ёқилғи энергетика мажмуасига тўғри келади. Зеро, автомобиллардан, корхона, заводлардан чиқаётган ҳар хил химиявий ва зарарли моддалар атмосферани заҳарлаб боради. Мустақилликка эришганимиздан сўнг, экологик ҳолатга катта эътибор берилмоқда. Одамлар ўртасида экологик тарғибот-ташвиқот ишлари олиб борилмоқда.

Атмосфера — бу ҳаво қоплами, ернинг ҳимоя қатлами-ҳисобланади ва йирик мавжудотларнинг яшаши учун зарур бўлиб, уларни хилма-хил нурлардан, метеорит заррачаларидан ҳимоя қилади. Атмосфера туфайлигина ерда ҳаёт мавжуддир, чунки атмосфера бўлмаса, ер юзаси кечаси 100°С га қизиб кетар экан. Буни қарангки, борлиқнинг ҳаёти тоза ҳавога боғлиқдир. Чунки айтайлик, одамлар сув, овқатсиз бир неча кун яшай олар экан, ҳавосиз эса 5 дақиқадан ортиғида ҳаёт узилади. Демак, тоза ҳаво инсон, ўсимлик, ҳайвонот олами учун зарурдир.

Атмосфера ҳавосининг ифлосланиши инсоннинг соғлиғига салбий таъсир кўрсатиши билан бирга халқ хўжалигига ҳам катта зарар етказади. Атмосферанинг ифлосланиши деганда унинг таркибидаги табиий ҳолда мавжуд бўлган газлар мувозанатининг табиий ва сунъий омиллар натижасида вужудга келган ҳар хил газлар, қаттиқ заррачалар, чанглар, радиоактив чанглар, сув буғлари ва бошқалар таъсирида бузилишини ҳамда сифатининг ўзгаришини тушунамиз.

Атмосферанинг табиий ифлосланишида космик чанглар, вулқонларнинг отилишидан вужудга келган моддалар, тоғ жинслари ва тупроқнинг нурашидан вужудга келган моддалар, ўсимлик ва ҳайвонларнинг қолдиқлари, ўрмон ва даштлардаги ёнғиндан, денгиз сувининг мавжланиши билан ҳавога чиққан туз заррачалари муҳим рол ўйнайди.

Кейинги йилларда ишлаб чиқаришнинг интенсив равишда ривожланиши (бу ҳол ҳамма ривожланган мамлакатларга хос) атмосфера ҳавосининг ифлосланишини тезлатди.

Шаҳар атмосфера ҳавосини ифлослантирувчи манбаларга энергетика, саноат корхоналари, транспорт, маиший чиқиндилар ва бошқалар киради.

Атмосферанинг ифлосланишида автомобиль транспорти биринчи ўринни (40 фоиз); энергетика саноати (20 фоиз) иккинчи ўринни; корхона ва ташкилотларнинг ишлаб чиқариши учинчи ўринни (14 фоиз) эгаллайди.

Қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариши, маиший - коммунал хўжалиги ва бошқалар зиммасига эса атмосфера сунъий ифлосланишининг 26 фоизи тўғри келади.

Атмосфера ифлосланишининг ўсиши ҳаттоки инсон яшаши кам бўлган жойларда ҳам деярли сезилар экан. Масалан, АҚШнинг Йелоустон миллий боғи Америкада энг тоза ҳавоси билан ажралиб турадиган боғ бўлиб, кейинги 5 йил ичида ифлосланган заррачаларнинг ўртача сони 10 марта ошган.

Сўнгги йилларда атмосферанинг ифлосланишида транспорт воситаларининг салмоғи ортиб бормоқда. Чунки автомашина, самолёт, тепловоз, қишлоқ хўжалик машиналари ва бошқалар жуда катта миқдорда кислородни сарфлаб, атмосферага (таркибида 200 га яқин заҳарли моддалар учрайдиган) ҳар хил газларни (ис гази, азот оксиди, углеводородлар, қўрғошиннинг заҳарли бирикмалари, чанг, қурум ва бошқалар) чиқариб, уни ифлослайди.

Шаҳар кўчаларида турли хилдаги ранго-ранг енгил автомашиналару автобусларни ҳар куни кўрамиз, бу албатта кўзни қувонтиради, узоғингизни яқин қилади, шошилинчда ишингиз тез битади, минглаб ҳамшаҳарларимиз иш жойларига бориб олади, «чиқарганнинг отасига раҳмат», деймиз. Шаҳар муҳитини транспортсиз тасаввур қила олмаймиз. Лекин биз шуни айтишимиз керакки, автомобилларни ишлаб чиқариш ривожланиб бориши билан йўллар, теварак-атрофни муҳофаза қилиш масаласи ҳам келиб чиқади, албатта.

Кузатишлардан шу нарса маълумки, атроф-муҳитга энг кўп заҳарли газларни автомобиль транспорти чиқарар экан. Шаҳар ҳавосини ифлословчи асосий манбалардан бири транспорт воситаларидир. Яна машиналар шовқини одамларнинг асабига, саломатлигига ҳам салбий таъсир қилади. Транспорт қатнайдиган кўчалар бўйлаб қурилган турар жойларда ҳам кечаси билан автомобиль шовқини яққол сезилиб туради.

Атмосферадаги турли заҳарли газлар ўсимлик ва ҳайвонларга ҳам зарар етказади. Ҳавога чиқаётган чанг, қурум, тутун ва олтингугурт газлари, хлор, углеводород бирикмалари, мишьяк, сурма, фтор ва бошқалар яна ерга қайтиб тушгач, ўсимлик баргларига, тупроқ ва сув орқали ўсимлик илдизига ўтади. Натижада ўсимликларнинг нобуд бўлиши, ҳосилнинг камайиши, фотосинтезнинг ўзгариши кузатилади, ўсимликларнинг ҳавони O2 билан таъминлаш қобилияти пасаяди. Бу эса ўз навбатида инсон саломатлигига катта зарар келтиради.

**Ф. ФАТХУЛЛАЕВ ,**
**1-тоифали мутахассис**
**М. МИРЗАМУҲАМЕДОВА,**
**1-тоифали мутахассис**

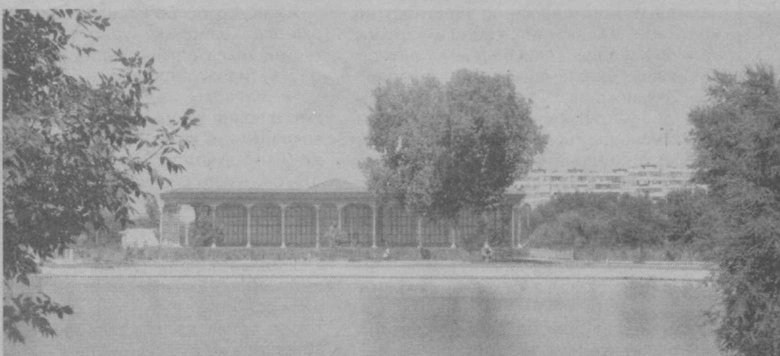

# ЭКОЛОГИК ТАРБИЯ — ДОЛЗАРБ МАСАЛА

**ИНСОН ДУНЁГА КЕЛАР ЭКАН У УМРИНИНГ ОХИРИГАЧА ТАБИАТ НЕЪМАТЛАРИДАН ФОЙДАЛАНАДИ, КИЙИНАДИ, ОВҚАТЛАНАДИ, ТАБИАТ ГЎЗАЛЛИКЛАРИДАН ЭСТЕТИК ЗАВҚ ОЛАДИ, ҲОРДИҚ ЧИҚАРАДИ. ШУНДАЙ ЭКАН, ҲАР БИР ИНСОН ТАБИАТГА ЭҲТИЁТКОРОНА МУНОСАБАТДА БЎЛИШИ КЕРАК.**

Экологик тарбия табиатни муҳофаза қилиш, табиатдан оқилона фойдаланиш, экологик шароитларни яхшилашда муҳим рол ўйнайди. Албатта экологик вазият, табиатдан ўринли фойдаланиш кўп жиҳатдан аҳолининг экологик саводхонлиги, экологик маданиятига ҳам боғлиқдир.

Кундалик ҳаётимизда экологик тарбия оиладан бошланиб, боғчадан олий ўқув юртигача давом этиши керак.

БМТ, ЮНЕСКО ва ЮНЕП каби ташкилотларнинг диққат марказидаги масалалардан бири ҳам экологик тарбиядир. Уни ривожлантириш учун жаҳон, алоҳида давлатлар миқёсида турли тадбирлар ўтказилмоқда. Ҳар бир соҳа мутахассиси экологияни тушуниши ва ўз кундалик ҳаётида табиатга зарар етказмаслиги, экологик тарбияни ўз оиласидан бошлаши лозимдир.

Мактабларда, олий ўқув юртларида, саноат, ишлаб чиқариш корхоналарида, шунингдек, жамоа хўжаликларида, маданият уйларида табиатшунослик клуби, табиатни муҳофаза қилиш жамиятлари, ўлка музейлари, бурчаклари ташкил этилган, уларда бой табиатимиз бойликларини кўрсатадиган, ҳикоя этадиган кечаларнинг ташкил этилишининг аҳамияти каттадир. Бундай тадбирларга соҳа мутахассисларини таклиф этиш, суҳбатлар уюштириш муҳим ўрин тутади.

Ватанимиз бўйлаб сафарларга ёшларни жалб этиш, уларни ҳайвонот, қушлар дунёси билан таништириш, уларда табиатга нисбатан қизиқишни оширади, меҳр уйғотади.

Ёшлар учун газета ва журналларда, радио, телевидениеларда доимий эшиттиришлар ташкил этилиб, бундай кўрсатувларда, эшиттиришларда табиатни мадҳ этувчи, унинг бойликларини муҳофаза қилишга йўналтирилган маълумотларнинг берилиб борилиши лозимдир.

Табиат муҳофазаси бўйича ишлаб турган муассасаларда табиат, уни муҳофаза этишга бағишланган ҳаваскорлик фильмлари, фотосуратлар, мақолалар учун танловлар ўтказилиши ҳам атроф-муҳитни тоза сақлаш, уни муҳофаза қилишда катта аҳамият касб этади.

Доимо республикамизнинг турли вилоят, туманларида ёш олимлар, мутахассислар, фаолларнинг табиат муҳофазаси муаммолари бўйича ўқув-семинарларни ўтказиш ҳам зарур тадбирлардан бири ҳисобланади.

Ёшларнинг табиий бойликларни тиклаш ҳамда муҳофаза қилишга жалб қилиниши бу борада ҳашарлар ўтказиш ҳам хайрли ишлардан ҳисобланади.

Дам олиш масканларига келган кишиларга табиат муҳофазаси бўйича маслаҳат бериш, уларни нодир ва ноёб ўсимлик ҳамда ҳайвонот олами намуналари билан таништириш зарурдир. Сайр қилувчиларга, сайёҳларга албатта табиатга зарар келтирмаслик, ифлос қилмаслик масалаларини тушунтириш лозим. Сайёҳлар ўрмонлар ичида, ноёб ва нодир ўсимлик намуналари мавжуд бўлган жойларда гулхан ёқмасликлари керак, шунингдек, муҳофазага мансуб дарахтлар синдирилмаслиги, ноёб гул-чечак намуналари узилмаслиги шарт. Атрофни ифлослантирмасликлари, топтамасликлари, гиёҳларни пайҳон қилмасликлари лозим. Бу борада албатта тушунтириш ишларини олиб бориш керак.

Табиат қўйнида фойдали меҳнат қилган, экологик жиҳатдан тарбия олган миллатимиз болалари камтар, меҳрибон, саҳий, меҳнатсевар бўлиб ўсадилар.

Кейинги йилларда бизда аҳолига, ёшларга экологик билим бериш борасида маълум ишлар қилинмоқда. Ўрта ва олий ўқув юртларида талабаларга экология фани ўқитилмоқда, магистратурада билим олишмоқда, табиатни муҳофаза қилиш бўйича мутахассислар тайёрланмоқда. Бундан ташқари, экологиянинг долзарб муаммолари ҳақида хабарлар, мақолалар бериляпти, радио, телевидениеда кўрсатувлар уюштириляпти.

Болаларни ўсимлик ва ҳайвонларни парвариш қилишга ўргатиш, уларни табиатга меҳр-муҳаббат руҳида тарбиялаш катта аҳамиятга эга. Бу давлат аҳамиятига эга бўлган долзарб масаладир. Ёшларни соғлом, билимдон, меҳр-оқибатли қилиб тарбияласак, уларда табиатга меҳрини ўзгача уйғота олсак, келажак авлод учун гўзал табиатимиз гўзаллигича қолаверади.

**Бекзод ХАТАМОВ,**
**1-тоифали мутахассис**

*Шифобахш неъматлар*

# АРПАБОДИЁН

**АРПАБОДИЁН БИР ЙИЛЛИК СОЯБОНГУЛДОШЛАР ОИЛАСИГА МАНСУБ ЎТСИМОН ЎСИМЛИК. УНИНГ БЎЙИ 60-70 САНТИМЕТР АТРОФИДА, ПОЯСИ ТИК ЎСУВЧИ, ТУКЛИ, КЎП ҚИРРАЛИ, ЮҚОРИ ҚИСМИ ШОХЛАНГАН.**

Поя ва барглари яшил, илдизига яқин ва поянинг пастки қисмида жойлашган барглари узун, уч бўлакли, қирраси тишсимон, поянинг устки барглари 2—5 бўлакка пастсимон қирқилган. Барглар пояда кетма-кет жойлашган. Гуллари майда, кўримсиз, мураккаб соябонга тўпланган бўлиб, оқ ёки сариқ рангли бўлади. Май-июль ойларида гуллайди, меваси августда етилади. Уруғи тухумсимон, сертук бўлади. Меваси қўшалоқ пистадан иборат.

Ўрта Осиё республикаларида арпабодиён кенг кўламда ўстирилиб, меваси зиравор сифатида ишлатилади.

Ўсимлик меваси таркибида 2-3 фоиз миқдорда эфир мойи бўлиб, унинг асосий қисмини анетол (80-90 фоиз), анис альдегиди ва кислотаси, метилхавикол ташкил қилади.

Арпабодиён кунжарасида 17-20 фоиз оқсил ва 16-22% мой бўлганлиги туфайли у қорамоллар учун тўйимли озиқ ҳисобланади.

Халқ орасида арпабодиён меваларининг шифобахшлик хусусиятлари қадимдан маълум. Чунончи, ўсимлик меваси терлатувчи, эмизикли онанинг кўкрак сутини кўпайтирувчи, меъда ва ичак касалликларига дори сифатида ишлатилади. Шарқ табиблари арпабодиён мевасининг қайнатмасини тана ҳарорати кўтарилганда, сийдик ва ўт ажралиши қийинлашганда, мижоз сусайганда, асабийлашганда, қорин дам бўлганда ичишни тавсия қилишган.

Абу Али ибн Сино арпабодиённи қиздириб, тутуни ҳидланса бош оғриғи ва бош айланишини тўхтатиши ҳақида маълумот берган. Шунингдек, у арпабодиённи эзиб, атиргул мойи билан аралаштириб қулоқ оғриғини даволаган. Ибн Сино арпабодиёндан сийдик ажралишини кучайтиришда, жигар ва талоқ фаолиятини яхшилашда, эски безгакни даволашда ҳам фойдаланган.

Илмий тиббиётда арпабодиён мевасидан тайёрланган дори-дармонлар қорин оғриғини (спазм) қолдириш, ичак фаолиятини яхшилаш, ел ҳайдаш учун тавсия қилинади. Улар анацид гастритни даволашда қўлланилади. Арпабодиён мойи ва мевасининг дамламасидан юқори нафас йўлларининг шамоллаши, трахеит, ларингит, йирингли бронхит, ўпка гангренаси, қизамиқ касалликларини даволашда фойдаланилади. Ўсимлик мойи (анисовое масло) балғам кўчирувчи дори таркибига қўшилади.

Арпабодиён меваларидан уй шароитида дамлама тайёрлаш учун бир чой қошиқ ўсимлик меваси бир стакан қайноқ сувга солинади ва бир соат давомида дамлаб қўйилади, совугандан сўнг сузиб олинади. Дамлама учга бўлиниб, кун давомида ичилади.

Бу шифобахш ўсимликдан қандолат ва упа-элик саноатида, ҳолва тайёрлашда, новвойчиликда ҳам фойдаланилади. Арпабодиён уруғларини экишдан олдин 2-3 кун офтобга қўйиб қўйилса, униб чиқиши тезлашади. Ўсимлик нам ва пўрсилдоқ ерларни хуш кўради. Арпабодиён соябонлари эндигина сарғая бошлаганида ўриб олинади-да, боғлам-боғлам ҳолида, мевали томонини юқорига қаратиб қуритилади. Қуриган ўсимлик янчилади ва элаб мевалар ажратиб олинади.

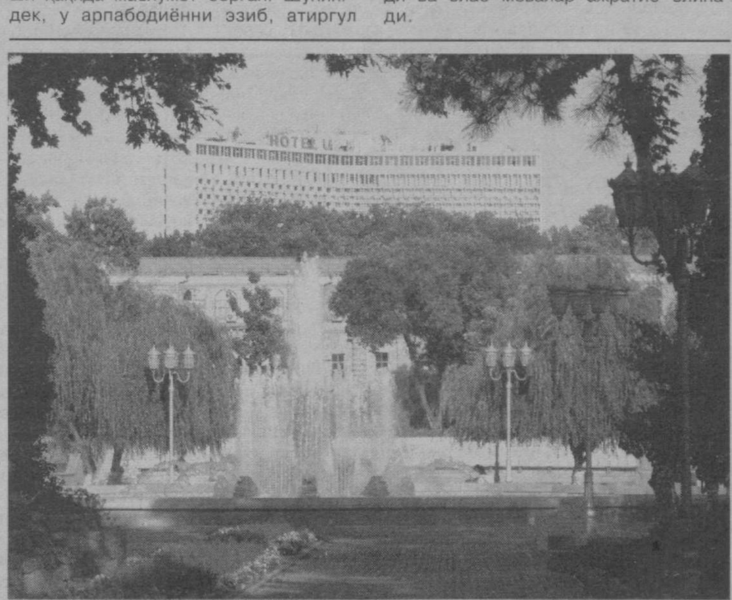

# СИРЛИ ОЛАМ

**Жаҳон ва маҳаллий ахборот воситалари хабарлари асосида тайёрланди**

●Ишбилармонлар нима учун бир пиёла чой устида музокаралар олиб боришини биласизми? Кембриж университети олимларининг айтишича, қорни оч одамлар тўқ кишиларга нисбатан шошилинч ва фойдасиз қарорлар қабул қилишар экан. Овқатланишни рад этиш инсон танасида «бахт гормони» саналган серотонин моддасининг пасайишига сабаб бўлади. Бу етишмовчилик инсон мияси ўз танасида тажовузкор ва ихтиёрсиз ҳаракатларни қилишга чақирар экан. Бошқача қилиб айтганда, серотонин етишмовчилиги оқибатида инсон ҳиссиётлари салбий томонга хулоса чиқарар экан. Қорни тўқ кишининг мияси эса яхши ишлаб, анча жиддий ва фойдали қарорлар қабул қилар экан.

●Буюк Британия, Италия ва АҚШ олимлари ҳамкорликда яна бир шов-шувли хулосага келишди. Улар узоқ йилги текширув ва таҳлиллардан сўнг динозаврларнинг қирилиб кетишига нефтнинг портлаб кетиши сабаб бўлган деган хулосага келишди. Шунга кўра, бундан 65 миллион йил аввал Ер сайёрасига жуда катта астероид келиб урилади ва у нефт заҳирасининг устига тушади. Шундан сўнг катта портлаш юзага келади. Бу ёнғин юзлаб километрларга тарқалади ва атмосферани заҳарлайди. Бунинг натижасида Ердаги жуда кўплаб жониворлар, жумладан, динозаврлар ҳам йўқ бўлиб кетади.

●Британиянинг барча клуб, ресторан, бар ва шу каби жамоат жойларида чекиш ман этилди. Мамлакат парламенти депутатлари бу қарорни бир овоз билан маъқуллашди. Кўрсатилган жойларда сигарет чекиш энди 2500 фунт стерлинг миқдоридаги жарима билан жазоланади. Агар чекиш ман этилган жойларда таъқиқловчи белгилар ўрнатилмаган бўлса, муассасага 200 фунт стерлинг жарима миқдорини ошириши тўғрисида мамлакатда баҳс-мунозаралар бормоқда.

●Япониялик шифокорлар бир беморнинг ошқозонини операция қилиш чоғида икки нарсага гувоҳ бўлишди. Яхшиси—унда тахмин қилинган саратон йўқ экан. Ёмони —унинг қорнидан 25 йил олдинги операция чоғида жарроҳлар унутиб қолдирган сочиқча топилди. 49 ёшли бу бемор 1983 йилда ошқозон яраси туфайли операция бўлганди. Ўша пайтларда жарроҳлар эътиборсизлиги туфайли унинг қорнида мато бўлагини унутиб қолдиришган экан. Бундан бехабар эркак ўтган йилнинг май ойида қорнида кучли оғриқ билан келтирилди. Шифокорлар рентген чоғида 8 сантиметрлик номаълум нарсани кўриб, уни олиб ташлашга қарор қилишди. Операция чоғида бу нарса сочиқ эканлиги маълум бўлди. «Сочиқ аввал қандай бўлган билмадигу, биз кўрганда яшил-кўкиш тусда эди. Йиллар давомида ҳажми теннис коптокчасиникидек бўлиб кетибди» дейишди беморни операция қилган жарроҳлар. Asahi General Hospital шифохона маъмурияти бемордан етказилган зиён учун узр сўраб компенсация борасида келишув олиб бормоқда.

●Хитойдаги «Хитой» компаниясида ишлаб чиқарилиб, Германиянинг Ганновер шаҳрида бўлиб ўтган халқаро кўргазмада намойиш этилган, «қалам телефон» кўпчиликда қизиқиш уйғотди. Компания қаламга ўрнатилган бу уяли телефонни уч диапазонли қилиб ишлаб чиқарди. Қаламда ёзилган ҳар бир сўз уяли телефоннинг махсус мосламасига ёзилиб қолади. Мутахассисларнинг фикрича, бу ғаройиб ускунанинг келажаги бор.

●Америкалик олимлар учар ликопчани ихтиро қилишди. Флорида университети мазкур лойиҳага патент олиш учун ариза берди. Аниқроғи, «қанотсиз электромагнитли» учиш аппарати» деб номланган лойиҳада ҳавода эркин учишга мўлжалланган ликопчасимон аппаратнинг ишлаш тизими баён қилинган.

●Япониянинг «Мицубиси» корпорацияси мамлакатдаги 60 чанғи базалари учун сунъий қор ишлаб чиқаришни бошлади. Бунинг учун мутахассислар бактериянинг бир туридан фойдаланишмоқда. Улардан олинган препарат сувнинг музлаш ҳароратини Цельсий бўйича олти даражагача кўтариш имкониятини беради. Ана шундай сув томчилари ҳаво билан бириккан заҳоти қор учқунларига айланади.

●Австралияликлар қачонлардир ўз қитъаларига қуён келтирганлар ва кейинчалик уларга қарши узоқ вақт кураш олиб боришга мажбур бўлишган. Энди тарих яна қайтарилмоқда. Лекин бу сафар қитъани қурбақалар тўдаси босиб кетган. Шакарқамиш майдонларидаги ҳашаротларга қарши курашиш учун австралиялик фермерлар бир қанча вақт илгари Жанубий Америкадан қурбақалар келтиришган эди. Улар бу ерда яшин тезлигида кўпайиб кетди ва ҳаммаёқни эгаллай бошлади. Олимлар қуруқликда ҳам, сувда ҳам яшовчи бу жониворлар кўплаб маҳаллий жонзотларни сиқиб қўяётганлигидан, Австралиядаги айрим жонзотлар улар дастидан бутунлай қирилиб кетиши мумкинлигидан ташвишга тушиб қолдилар ва энди қурбақаларга қарши кураш бошланса не ажаб.

●Кипр пойтахтида мамлакатдаги энг катта театрлардан бирининг том қисми қулаб тушди. Никосиянинг муниципал театри биноси фалокати оқибатида ҳеч ким жабрланмади. Айни кунларда 1200 кишилик мазкур театрда ўқув йилининг тугаши муносабати билан болалар учун спектакл кўрсатилаётганди. Яхши ҳамки фалокат вақтида бинода ҳеч ким бўлмаган.

●Японияда денгиз маҳсулотларининг айрим чиқиндиларидан қандай қилиб фойдаланишни кўпдан бери топишолмаётган эди. Балиқ заводларида катта ва митти қисқичбақаларнинг бошқа денгиз мавжудотларининг тоғ-тоғ коса-қобиқлари тўпланиб қоларди. Аммо яқинда улардан хитинни қайта ишлаш технологияси яратилди. Эндиликда, ҳеч кимга кераксиз туюлган ана шу хом ашёдан спортчилар кийим-кечаклари учун ниҳоятда пишиқ ва гигиена талабларига жавоб берадиган газлама ишлаб чиқарилмоқда.

●Яқин Шарқ мамлакатларида ғалати мевали дарахт бор. Маҳаллий халқ ажойиб хислати учун уни «Кулги дарахти» деб атайди. Унинг мевасини истеъмол қилган киши қийқириб кула бошлайди. Омади келмаган киши, иши юришмаган савдогар, ўлжасиз қайтган овчи, тиш оғриғига дучор бўлган ёки оиласидан ранжиган одам кулгу дарахти мевасидан истеъмол қилиб кўнглини ёзиши мумкин.

●Америкалик олим Фрэнк Флуднинг айтишича, мусиқа юраги хаста кишиларга яхши кайфият бағишлайди. Ёқимли куй беморлардаги тушкунликни йўқотади. Касаллик туфайли пайдо бўлган ваҳима ва хавотирни унутишга ёрдам беради. Японияда эса ғалати кузатув ўтказилган. Агар эмизикли аёл классик куйларни тингласа болага меҳри ортар, жаз ва замонавий мусиқалар эса уни камайтирар экан.

*Жаримачилар*

# ТЕКШИРУВДА АЁН БЎЛДИ

**2008 ЙИЛНИНГ МАЙ ОЙИДА ТАБИАТНИ МУҲОФАЗА ҚИЛИШ ҚОНУНЛАРИГА РИОЯ ҚИЛМАГАНЛИКЛАРИ УЧУН НОЗИРЛАР ТОМОНИДАН СОЛИНГАН ЖАРИМАЛАРДАН ҚУЙИДАГИЛАРНИ МИСОЛ ТАРИҚАСИДА КЕЛТИРСА БЎЛАДИ:**

●Яккасарой туманидаги "MAXSUS GEO" ХК олдидан чиқиндилар олиб кетилмаганлиги учун фуқаро Г. Каримова Ўзбекистон Республикасининг Маъмурий-жавобгарлик тўғрисидаги кодексининг 91/1 моддасига асосан 20000 сўм миқдорида жаримага тортилди.

●Мирзо Улуғбек тумани ОАЖ "Ўзкабель" ҚК сувдан фойдаланиш қоидаларини бузганлиги учун бош муҳандис Ш.Розиқовга, Ўзбекистон Республикасининг Маъмурий-жавобгарлик тўғрисидаги кодексининг 74/1 моддасига асосан 62000 сўм миқдорда жарима солинди.

●Ҳамза туманидаги "ALTROMARK" ХК люминисцент лампалар утилизация қилинмаганлиги учун, бош муҳандис А.Богдасарян Ўзбекистон Республикасининг Маъмурий-жавобгарлик тўғрисидаги кодексининг 91/1 моддасига асосан 40000 сўм миқдорида жаримага тортилди.

● Чилонзор туманидаги ОАЖ "VISO" люминисцент лампаларни утилизация қилмаганлиги учун механик В.Раҳимов Ўзбекистон Республикасининг Маъмурий-жавобгарлик тўғрисидаги кодексининг 91/1 моддасига асосан 40000 сўм миқдорида жарима тўлайдиган бўлди.

● Ҳамза туманидаги "STONE" корхонаси олдидан чиқиндилар олиб кетилмаганлиги учун мудир А.Ибрагимов Ўзбекистон Республикасининг Маъмурий-жавобгарлик тўғрисидаги кодексининг 91/1 моддасига асосан 62500 сўм миқдорида жаримага тортилди.

●Бектемир туманидаги МЧЖ "FAOLTRANS" табиий муҳитни тиклаш, табиий заҳираларни қайта ҳосил қилиш ва табиий муҳитга зарарли таъсир кўрсатиш оқибатларини бартараф этиш чораларини кўрмаганлиги учун, директор ўринбосари Г.П.Бабешко Ўзбекистон Республикасининг Маъмурий-жавобгарлик тўғрисидаги кодексининг 95/1 моддасига асосан 63000 сўм миқдорида жаримага тортилди.

# Ўз-ўз ўрганиш доно бўлур...

## МАШРИҚЗАМИН — ҲИКМАТ БЎСТОНИ

### МИРЗО АБДУЛҚОДИР БЕДИЛ

### ҲИКМАТЛАР

Ҳирс аҳли васвасадан тиёлса қадам,
Очкўзлик шу ондаёқ топади барҳам.
Яъни таъма қўлин тортгани замон,
Илтимосдан юмилар унинг лаби ҳам.

* * *

Бу боғда ўсмишдир минг тур гул, тикан.
Минг ҳайфки, тагига ета олмайсан.
Дил, дунё ишидан эшитганларинг
Яхши ёмонлигинг таърифи экан.

* * *

Осмон бўлсанг, ерга эгилмоқ яхши,
Тупроқ бўлсанг, кўкка интилмоқ яхши.
Нотавон, бечора бўлмагил зинҳор,
Ҳайратда, ҳимматда бўл порлоқ, яхши.

* * *

Қайда мурувватдан сув ичса одам,
Вафодан бошқасин меваси алам.
Фақирликни билма нотавонлик деб,
Лаб қуриб қолса, тил унга берар нам.

* * *

Таъбингда бўлса гар шодликдан асар,
Хулқинг яхшилашга енгингни шимар.
Сайқалтошнинг ўзи текис бўлмаса,
Қилолмас ойнани текис, жилвагар.

* * *

Ҳурлик корхонаси асли бу дунё,
Бунда паст-баландни ажратмоқ хато.
Билсанг агар бой ким, гадо ким бунда,
Ҳеч кимга беодоб бўлмайсан асло.

* * *

Сир бўлмас, бўлмаса дилингда ниҳон.

* * *

Кимнинг агар ҳирс-ҳавасга кўзи тўймайди,
Унинг гадо косасини тўлдирмоқ маҳол.

* * *

Иззат десанг, қаноат бурчагида бўл,
Пастларга тобеликка арзимас олам.

* * *

– Нега кўзинг юмуқ? – десам буғдойга,
– Жим, кўзим ўнгида, – деди, – тегирмон.

* * *

Камолга бир йўла етиб бўлмайди.

* * *

Нечоғлик бўлмасин инсон камоли,
Кўкда Исо, ерда Илёс мисоли.
Ваҳм ҳалқасидан ҳеч ким чиқолмас,
Бари сирланган тос ичра чумоли.

* * *

Минг қатра тўлқинни маҳв этар тўфон,
То бўлгунча дона, бир дур намоён.
Одам умри бўйи ҳавас кетида,
Токи одоб олиб, бўлгунча инсон.

* * *

То фазлу ҳунар-ла безанмай инсон,
Бирон бахт эшиги очилмиш қачон.
Жавҳар билан темир бўлади пўлат,
Илмсиз ўз жинсидан чиқмоғи гумон.

* * *

Молу ҳол йўлингга экилган тикан,
Ундан қутулиб тур осонлик билан.
Этакка ёпишиб йиғилиб қолса,
Териб ташламоқлик кўп заҳмат экан.

* * *

Шам каби қидирсам тинчлик ковагин
Қадамим тагида экан нишони.

* * *

Қайси бошда бойлик ғурури аён,
Фазлу камол завқи камдир бегумон.
Бундай ақлсизлар маъни англамас,
Зар чизиқни кўрар вараклаб Қуръон.

* * *

Қабри тошдан бўлур бой бўлса нобуд,
Мозорин қилишар сиймузарга бут.
Фақирликда ўлса дониш эгаси,
Оддий бир тахтадан ясашар тобут.

* * *

Карам дастурхони ёйилган нафас,
Бахиллик дилингдан йироқ бўлса бас.
Таъбингда бор эса инсоф жавҳари,
Димоғингда бўлсин ҳасадмас, ҳавас.

*Футбол*

# ИСПАНИЯ — ЕВРОПА ЧЕМПИОНИ

**КЕЧА ВЕНАДАГИ «ЭРНЕСТ ХАППЕЛ» СТАДИОНИДА ЕВРОПА ЧЕМПИОНАТИНИНГ ИСПАНИЯ ВА ГЕРМАНИЯ ТЕРМА ЖАМОАЛАРИ ИШТИРОКИДА СЎНГГИ 31-ФИНАЛ ЎЙИНИ БЎЛИБ ЎТДИ.**

Ким чемпион бўлиши юзасидан эса мутахассису мухлисларнинг фикрлари ҳар хил бўлди. Айримлар жуда кучли таркибга эга немис «машинаси» ғалаба қозонади деса, бошқалар ўзига хос услубни қўллаган ҳолда чиройли ва текис ўйин кўрсатаётган испанларнинг қўли албатта баланд келади, деб ҳисоблардилар.

Таркиб масаласига келсак, Германия терма жамоаси жанговар таркибда майдонга тушган бўлса, (ҳатто енгил жароҳат олган жамоа сардори Михаэл Баллак ҳам сафда эди), испанларнинг етакчи ҳужумчиси Давид Вильянинг жароҳати жиддийлиги сабабли улар майдонга фақат битта ҳужумчи — Фернандо Торрес билан тушдилар.

Учрашув немисларнинг кетма-кет ҳужумлари билан бошланган бўлсада, 15-дақиқалардан бошлаб испанлар ташаббусни ўз қўлларига олишди. Майдоннинг марказий қисмида немислар ҳимоясининг заифлиги сезилиб турарди. Вильянинг йўқлигини билдирмасликка ҳаракат қилган Торрес ўйинда бор маҳоратини ишга солишга ҳаракат қилди. Жумладан, 22-дақиқада Торреснинг боши билан берган кучли зарбаси дарвоза устунига тегиб қайтди.

33-дақиқада майдон марказидан иккита тўп ошириш орқали бошланган ҳужумни Торрес ҳимоячи Филипп Лам ҳамда дарвозабонни доғда қолдирган ҳолда айнан жарима майдончасининг марказий қисмидан туриб дарвозага тўпни аниқ йўллаган ҳолда самарали якунлади ва ҳисобни очди.

Биринчи бўлим шу ҳисобда якунланди. Германия термаси вазиятни ўнглаш учун Клозе ҳамкор сифатида майдонга яна бир ҳужумчи—Кураньини туширган бўлса-да, бироқ испанлар иккинчи бўлимнинг ҳам деярли бошидан охиригача ташаббусни ўз қўлларида тутиб, кўплаб ҳужумлар уюштиришди. Фақат дарвозабон Леманнинг катта тажрибаси иккинчи гол киритилишининг олдини олди.

Шундай қилиб, 44 йиллик танаффусдан сўнг Испания терма жамоаси иккинчи бор Европа чемпиони деган шарафли номга ҳақли равишда сазовор бўлди. Зеро, фақат испанлар ушбу чемпионатда барча ўйинларда ғалаба қозонди. Рақиблар дарвозасига энг кўп —12 та тўп киритиб, энг кам учта гол ўтказиб юборишди. Терма жамоа ҳужумчиси Давид Вилья эса тўртта гол билан чемпионатнинг энг сермаҳсул тўпурари бўлди. Энг муҳими, уларнинг аниқ тўп оширишларига, шиддатли ҳужумларга асосланган ўйини барча мухлислар юрагини забт этди. Шундай қилиб, қитъада яна бир ўз ўйин услубига эга янги чемпион —Испания пайдо бўлди.

Чемпионатнинг энг яхши ўйинчисининг номи ва рамзий терма жамоа таркиби бугун эълон қилинади.

**Дилшод ИСРОИЛОВ**

# 1,5 ТОННА ОҒУ ЙЎҚ ҚИЛИНДИ

**ТОШКЕНТДА НАРКОТИК МОДДАЛАРНИ НАЗОРАТ ҚИЛИШ ЎЗБЕКИСТОН ИДОРАЛАРАРО КОМИССИЯСИ ТОМОНИДАН ҚАРИЙБ БИР ЯРИМ ТОННА ОҒУ ЙЎҚ ҚИЛИНДИ.**

— Йўқ қилинган гиёҳванд моддаларнинг 492 килограммини героин, 822 килограммини опий, юз килограммдан зиёд марихуана ва бошқа турли психотроп моддалар ташкил этди,—дейди Ўзбекистон наркотик моддаларни назорат қилиш миллий маркази директори Камол Дусметов.—Бу гиёҳвандлик моддалари ўтган йили ва жорий йиллар давомида ички ишлар, божхона ва миллий хавфсизлик ходимларининг саъй-ҳаракатлари боис қўлга олинган. Таъкидлаш лозимки, улар Афғонистон, Т[illegible]кистон ва Қирғизистон давл[illegible] юртимиз орқали олиб ўти[illegible] тўхтатилган.

Таъкидланишича, Афғонистондан келтирилаётган оғунинг миқдори йил сайин ошмоқда. Халқаро экспертларнинг таҳлилига кўра, 2006 йилда бу ҳудудда 165 минг гектар майдонда кўкнор етиштирилган бўлса, 2007 йилга келиб бу рақам 193 минг гектарни ташкил этган. Натижада ўтган йилда афғонистонлик «деҳқон»лар томонидан 8200 тонна қорадори етиштирилган.

Катта миқдордаги оғуни йўқ қилиш чоғида прокуратура, суд, ички ишлар, божхона ходимлари билан биргаликда БМТ вакиллари ҳам иштирок этишди.

**«Туркистон-пресс»**

# Сўранг, жавоб берамиз

### *ЯРОҚЛИЛИК МУДДАТИ БЕЛГИЛАНМАГАН*

**Севган ёримга гулдаста ҳадя этгандим. Не кўз билан кўрайки, у эртасига эрталабоқ сўлиб қолибди. Сотувчи уни бир ҳафта яшнаб туради, деб айтганди. Мен унинг пулини қайтариб олишга даъво қила оламанми?**

**Обиддин Имомқулов, Юнусобод тумани.**

**Истеъмолчилар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш жамияти мутасаддиларининг билдиришларича,** узилган гуллардан тайёрланган гулдасталар учун ҳеч қандай яроқлилик муддати белгиланмаган. Бир вақтлар шундай давлат стандарти бўлган. Лекин ҳозирда бундай тартибни белгиловчи ҳужжат йўқ.

Шунинг учун пулни қайтаришни талаб қилишга зарур ҳуқуқий асосга эга эмасмиз ва гулнинг қанча вақт сўлимай туриши кафолатини бизнинг ҳисобимиздан миллионлаб сўмлар фойда қилувчи сотувчининг виждонига ҳавола этишдан бошқа илож йўқ. Айтишларича, Ғарб мамлакатларида янги узилган гулларни сотишнинг қатъий муддатлари белгилаб қўйилган. Бу муддат – 48 дан 72 соатгача вақтни ўз ичига олади. Муддати ўтган гулни сотганлик учун салмоқли жарима солинади.

Ҳар қалай, бир нарсани ёдда сақлаб қолсангиз фойдадан ҳоли бўлмайди: бизда узилган гулларга консервантлар билан ишлов берилади. Бундай ишловдан ўтган гуллар уч ҳафтагача яхши сақланиши мумкин.

### *ТАЛАБ ВА ЭҲТИЁЖГА БОҒЛИҚ*

**Россия матбуотида уларнинг нефть заҳиралари 50 йилгача етади, деган гапни ўқигандим. Лекин яқинда мутасадди вазирликнинг расмий маълумотидан хабар топиб қолдим: унга кўра мамлакатда нефть заҳиралари ўн йиллар атрофида тугаши ёзилган. Қайси маълумотга ишониш керак?**

**Рўзмат Худойқулов, Сергели тумани.**

**Бутунроссия нефть геологияси илмий-тадқиқот институти мутахассисининг маълум қилишича,** ҳақиқатан ҳам 2-3 йил олдинлари нефть яна 50 йилга етиб бериши башорат қилинарди. Лекин бу башорат ўзини оқламаган. Яъни, табиий заҳиралар вазирининг эътироф этишича, рентабелли участкаларда нефть заҳиралари атиги 2015 йилларгача етиши мумкин экан.

Маълум бўлишича, ҳамма нарса нархларга боғлиқ бўлиб, нефть қанчалик қимматлашиб борса, уни қазиб олиш шунчалик манфаатли бўлади. Шундан келиб чиққан ҳолда ҳатто энг чуқур қудуқлардан ҳам нефть чиқариб олинади. Юқоридаги институт вакили, ҳозирги нархларнинг ошиб бориши шароитида нефтни қазиб чиқариш суръатлари шиддат билан ўсиб бораверса, Россия нефть заҳиралари чиндан ҳам 10-11 йилга етиб беришини таъкидлаган.

### *РАВОЧНИНГ ФОЙДАСИ ТЕГАДИМИ ?*

**Жиғилдон қайнашидан кўп азият чекаман. Яқинда бир танишим шундай пайтларда равочни чайнасам, оғриқ 10-15 дақиқада ўтиб кетади ва анча вақтгача тинч юраман, деб айтди. Ҳақиқатан ҳам равочнинг фойдаси тегармикин?**

**Зиёвуддин Ортиқбоев, Тошкент тумани.**

**Шифокор-гастроэнтеролог Фазилат Шамсиддинова изоҳлайди:**

— Жиғилдони қайнайдиган кишилар бир-бирларига шундай маслаҳатлар беришадики, баъзан ёқангни ушлайсан, киши. Масалан, малина, лимон, нордон карам, ҳатто равочни ҳам тавсия этишлари мумкин. Бунда, аччиқни аччиқ кесади, деган нақлдан келиб чиқишса керак. Лекин жиғилдон қайнаб турган пайтда нордон нарса истеъмол қилиш мутлақо мумкин эмас. Мабодо, жиғилдон қайнаши одатга айланиб қолса, ошқозонни текширтириш керак бўлади.

Дарвоқе, қуруқ нон билан овқатланиб юрилганда, эгилиб ишлаганда ва ҳомиладорлик пайтларида жиғилдон қайнаши соғлом кишиларда ҳам кузатилиши мумкин. Лекин ҳар қандай ҳолатда ҳам кислота ошқозон ва қизилўнгач шиллиқ пардасини емиради ва бу ҳолат шу ерларда яра авж олишига олиб келиши эҳтимоли бор.

Жиғилдон қайнашига чидаб, беэътибор юриб бўлмайди. Яхшиси, ошқозонингизни бирон егулик (печенье, бутерброд ва шунга ўхшаш нарсалар) билан ҳимоя қилинг. Лекин, зинҳор аччиқ, нордон нарсалар, маринадланган ва қовурилган овқатларни истеъмол қила кўрманг.

### *ЛИНОЛЕУМ: СОВУҚДА СИНАЛАДИ*

**Ошхонамизни таъмирламоқчи эдик. Полга нимани тўшаган маъқул – линолеумними ёки плиткаларними? Линолеум ўзидан қандайдир заҳарли модда чиқаради, дейишади – шу тўғрими?**

**Пўлат Саримсоқов, Шайхонтоҳур тумани.**

**Хусусий қурилиш фирмаси бошлиғи, тажрибали қурувчи-муҳандис Алишер Файзиев жавоб беради:**

— Линолеум плиткага қараганда 2-3 марта арзон тушади. Бундан ташқари, уни мутахассисларни чақирмай, ўзингиз мустақил ёзиб қўя оласиз. Аммо плиткалар линолеумга нисбатан узоқ хизмат қилади. Масалан, линолеумни 5-10 йилда алмаштиришга мажбур бўласиз. Тўғри жойлаштирилган плитканинг умри амалда чегара билмайди. Оилангизда ёш болалар бўлса яна бир нарсани ҳисобга олишингиз керак бўлади: плитка совуқ бўлиб, линолеум иссиқдир.

Оёқ остингизнинг иссиқ-совуқлиги масаласига келсак, линолеумлар бир-биридан фарқ қилади. Аввало линолеум табиий материал. Унинг номи лотинча сўздан олинган бўлиб, “зиғир мойи” маъносини билдиради. Ҳозир ҳам табиий линолеумни харид қилиш мумкин, лекин у анча қиммат туради ва пулига яраша сунъий линолеумга нисбатан бир неча марта узоқроқ муддатга – яъни 30-40 йилга чидайди.

Биз линолеум деб биладиган мато полихлорвинилхлориддан тайёрланган ва табиийсидан икки-уч баравар арзон туради. Ҳақиқатан ҳам баъзан янги солинган линолеумдан “заҳарланган” мижозларга дуч келиш мумкин. Гап шундаки, винил қопламасини тайёрлашда пластификатор-формальдегидлар деб аталадиган моддадан фойдаланилади. Айнан шу модда линолеумларга эгилувчанлик қобилиятини беради. Катта миқдорларда ишлатилган формальдегидлар соғлиққа зарарли ҳисобланади. Уларни синаб кўришингиз мумкин: бундай линолеумлар совуқдан ёрилиб кетмайди.

Дарвоқе, ҳамма линолеумлар ҳам зарарли бўлмай, нотўғри тайёрланганлари зарар келтиради. Шунинг учун ҳам сертификатга эга бўлган таниқли ишлаб чиқарувчилар тайёрлаган линолеумларни сотиб олишга ҳаракат қилганингиз маъқул.

*Қатралар*

## ЭЪТИБОР

Маҳалладаги бекор ётган жойни боғ қилиш ишига кўп қатори дадам билан мен ҳам бордим.

—Кўчатнинг чуқури кенгроқ олинса илдизлари яйраб ердан озиқланади,—дейди дадам экишга эътибор бериб. Сал наридаги бир одамнинг пала-партиш иши эса дадамнинг ғашига тегади: «Ўзини-ўзи алдаб, савоб ўрнига гуноҳ орттиришига ҳайронман», дея унга қараб:

— Экканларинг кўкармай қолса майлими?—деб уялтирмоқчи ҳам бўлади-ю, мендан ийманади. Зеро, у одам «Нима ишингиз бор.Ўзингизни билинг», деб қолиши ҳам мумкин.

Ҳашар тугади. Одамлар кетгунча кўчатзорда дам олдик. Пала-партиш экилган ниҳолларни қайтадан экиб қайтдик. Дадам айвонда чой ичаркан, экилган ниҳолларнинг барг ёзиб, баҳор ҳуснига-ҳусн қўшишига ишончи комил. Шу дам ичкари уйдан эшитилаётган «ғир, ғир, ғир» овози хаёлини тортади:

— Ниманинг овози?-сўрайди ўғлидан.

—Опам чангютгич билан гиламни тозалаяпти. Ҳозир тугайди, дада.

—Тозалаш бўлса майли, бўтам, —дея ғалати хаёлларга чўмади. Хаёлидан бир қувонч топгандек, ўзини-ўзи юпатади: Хўп замон бўлди-да. Техника тинимсиз ўсаверса инсофсиз одамларнинг кўнглидаги кир, чангини ҳам тортиб оладиган аппарат яралиб қолади-ёв. Ҳаммаёқ боғу бўстонга айланарди.

## МЕҲНАТИНГ ЮЗАГА ЧИҚАДИ

Ҳаваскор боғбон теша сопидек толни экишга ҳозирлик кўраётган эди. Уни кўрган кекса боғбон шоп мўйловини бураб эътироз билдирди:

— Кўпчилик терак ва ҳар хил мева кўчатларини экишяпти. Томорқамдаги ёш токларимни кўриб турибсиз. Шуларга атаб тол экяпман. Ишком учун керак-ку, отахон,—деди бўш келмай боғбон йигит.

— Экаётганинг оқ тол-да, тушунтирди қария. Поя бергунча қиладиган меҳнатинг зое кетади. Пояси ишком учун эгилмай қарсиллаб синади. Синганда бирор жойингга тегиб юлқиши мумкин. Қора толники эса ишком учун юввошгина эгилиб, токинг қанча ҳосил қилса ҳам кўтаради. Меҳнатингни кўз-кўз қилади.

Ёш боғбон оқ толдан кечиб, меҳрини қора толга боғлади. Оқ толдек юрт ишига қайишмаган эл назаридан четда қолади!

**Ғани АБДУЛЛАЕВ**

## ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

**«Республика Кўчмас мулк биржаси» ЁАЖ бошланғич баҳоси ошиб бориши тартибида бўлиб ўтадиган ОЧИҚ АУКЦИОН САВДОСИГА ТАКЛИФ ЭТАДИ!**

Аукцион савдосига Тошкент шаҳар С. Раҳимов туман суд ижрочилари бўлими томонидан қуйидаги автотранспорт воситалари қўйилмоқда. 1.ФИБ Тошкент шаҳар Шайхонтоҳур туманлараро судининг 02.04.2008 йилдаги 1-5414-сонли ижро варақасига асосан хатланган, Ўзбекистон Республикаси ДБК омборхонасида сақланаётган «Jeep Grand Cherokee» русумли д/р E77ICY 52 RUS бўлган, 1993 йилда и/ч автотранспорт воситаси. Бошланғич баҳоси—7 000 000 сўм. 2.ФИБ Тошкент шаҳар Шайхонтоҳур туманлараро судининг 02.04.2008 йилдаги 1-5414-сонли ижро варақасига асосан хатланган, Ўзбекистон Республикаси ДБК омборхонасида сақланаётган «Lexsus» русумли д/р T26IOC66RUS, 1995 йилда и/ч автотранспорт воситаси. Бошланғич баҳоси—5 000 000 сўм. 3. ЖИБ Тошкент шаҳар С.Раҳимов тумани судининг 03.03.2008 йилдаги 1-145/08-сонли ижро варақасига асосан хатланган, «Мерседес Бенц 180» русумли, д/р O3956T, 1996 йилда и/ч автотранспорт воситаси. Бошланғич баҳоси—27 000 000 сўм.

Аукцион савдоси 2008 йил 5 август куни соат 11.00 да бўлиб ўтади.

Автотранспорт воситалари билан туман суд ижрочилари бўлими вакили иштирокида бевосита жойига чиқиб танишиш мумкин. Аукцион савдосида иштирок этиш учун талабгорлардан аризаларни қабул қилиш аукцион савдосига бир кун қолганда тўхтатилади.

Ушбу савдоларда қатнашиш учун талабгорлар мулк бошланғич баҳосининг 10 фоизидан кам бўлмаган миқдорда закалат пулини ҳар бир мулк учун алоҳида тартибда, тўлов ҳужжатида ижро ҳужжати рақами ва санасини кўрсатган ҳолда РКМБнинг АТИБ «Ипотекабанк» С.Раҳимов ф-даги қуйидаги ҳисоб-рақамига тўлашлари шарт:

**МФО:00901, ИНН:200933850, х/р: 20210000500571452105. Манзил: Тошкент шаҳри С.Раҳимов тумани, М.Ўразбоев кўчаси, 1-А-уй. Тел: 228-79-52. www.rkmb.uz.**

## ҲУРМАТЛИ ҲАМШАҲАРЛАР!

Барчамиз хонадонларимизга етказиб берилаётган газ, электр энергияси, совуқ ва иссиқ сувдан фойдаланамиз. Унутманг, кўрсатилган коммунал хизматлар бўйича вақтида ҳисоб-китоб қилиниши эртанги кундаги сифатли хизматлар гаровидир.

Коммунал хизматлар ва фойдаланиш харажатлари учун тўловларни ўз вақтида тўлаш ҳар биримизнинг бурчимиздир ва ушбу тўловлар пойтахтнинг уй-жой — коммунал хўжалигини янада ривожлантириш йўлида сарфланади. Аҳоли томонидан истеъмол қилинган электр ва иссиқлик энергияси, табиий газ ҳамда бошқа коммунал хизматлар учун тўловлар аҳолининг ўз танловига кўра, фақат чекловларсиз тижорат банки муассасаларида, тўловларни қабул қилиш кассаларида ва почта бўлинмаларида амалга оширилади.

Фақат умумий саъй-ҳаракатларни бирлаштирган ҳолда, барчамиз ҳамкорликда коммунал хизматлар фаолиятининг самарадорлигига эришишимиз мумкин.

Тошкент туманидаги 19-умумий ўрта таълим мактаби томонидан 2008 йилда Абророва Мухлисахон Саидмалик қизига берилган V№ 3427494 рақамли шаҳодатнома йўқолганлиги сабабли **БЕКОР ҚИЛИНАДИ**

**«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ»**

**Эълонлар шанба ва якшанбадан ташқари ҳар куни соат 9.00 дан 16.00 гача қабул қилинади. Маълумотлар учун телефон: 233-28-95. Факс: (3712) 233-21-56. Манзилимиз: Матбуотчилар кўчаси, 32-уй, 2-қават, 208-хона.**

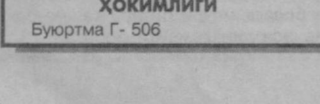

МУАССИС: ТОШКЕНТ ШАҲАР ҲОКИМЛИГИ

Буюртма Г- 506

Бош муҳаррир Акмал АКРОМОВ

Манзилимиз: 100029, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32

ТЕЛЕФОНЛАР:
хатлар — 233-29-70; эълонлар: 233-28-95, 236-57-65. факс: (3712) 233-21-56.

*Душанба, сешанба, чоршанба, пайшанба ва жума кунлари чиқади.*

Нашр кўрсаткичи — 563

Газета Тошкент шаҳар Матбуот ва ахборот бошқармасида 02-1-рақам билан рўйхатга олинган.

Ҳажми — 2 босма табоқ, офсет усулида босилади. 3246 нусхада босилди. Қоғоз бичими А-2

Нашрни етказиб бериш масалалари бўйича турар жойлардаги почта бўлимларига ёки «Тошкент почтамти»га — 233-74-05 телефонига мурожаат қилишингиз мумкин.

Газета «Тошкент оқшоми»нинг компьютер марказида терилди ва саҳифаланди.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй.

1 3456

Топширилган вақти: 14.50